

ПАГОНЯ

№ 40 (96)

2 - 8 сьнежня 1994 г.

Кошт 50 рублёў

Калі дзяржава зарабляе грошы на здароўі свайго народа, у яе няма будучыні - ст. 2.

Ён кінуў цень на ўсіх супрацоўнікаў універсітэта. Але гэта толькі пачатак - ст. 5.

500 долараў штодня - зеляк... Але інтэлексуальная праца выматвала да апошняй кроплі - ст. 4.

ПРАГРАМА ТЭЛЕБАЧАНЬНЯ НА ТЫДЗЕНЬ: Менск - Варшава - Масква - Санкт-Пецярбург.

ПІКЕТ ПАД БЕЛ-ЧЫРВОНА-БЕЛЫМ СЬЦЯГАМ

26 лістапада сёлета па рашэньню Гарадзенскай рады БНФ у цэнтры Горадні ў скверы на Савецкай плошчы быў наладжаны пікет у гонар 74-ых угодкаў Слуцкага паўстаньня супраць бальшавікоў. Адначасова зьбіраліся подпісы пад лістом-заявай да прэзідэнта ў абарону нашай сёньняшняй дзяржаўнай сімволікі, распаўсюджвалася фронтовае літаратура і газета "Пагоня", праводзіўся запіс сумленных і сьвядомых гарадзенцаў у Беларуска-Народны Фронт "Адраджэньне", ішлі агітацыйна-тлумачальныя размовы з зацікаўленымі жыхарамі Горадні.

Бянтэжыць нас тое, што пра Слуцкае паўстаньне, пра ўзброеную барацьбу беларусаў супраць бальшавіцкай мязоты амаль што ніхто не ведае. Калі пытаўся ў некаторых маладых, што яны ведаюць пра гэты збройны чын, амаль усе сарамліва паціскалі плячымі, а іншыя адказвалі: "А мы тут пры чым?"

Так, яны ні пры чым - гэта камуністычная сістэма нішчыла ўсё нацыянальнае і выхоўвала зомбі-інтэрнацыяналістаў.

Людзкі натоўп каля пікету гаварыў аб набалелым: аб той карупцыі і мафіі, з якімі абцякаў змаганьне прэзідэнта адразу, як прыйдзе да ўлады.

Не абыйшлося і без правакацыйных выступаў. Малады чалавек, добра апрануты, у сініх (для сьляпых) акулярах з аднадумцам дэмагача і доўга распавядаў старую байку, што нам без Расеі нікуды: няма энэрганосьбітаў, нічога кааснага не ўмеюць рабіць і таму не трэба гэтых пікетаў, бо няма ў нас ні бедных, ні жабракоў. Аднак у большасьці людзі пераконваліся ў неабходнасьці больш актыўных дзеяньняў БНФ у гэты складаны час, падыходзілі да стала і падпісваліся пад заявай у абарону бел-чырвона-белага сьцяга і герба "Пагоня". Каля 350-ці подпісаў сабраў пікет за тры гадзіны. У шэрагі БНФ запісаліся 30 чалавек, у тым ліку больш за 20 - моладзь.

Уразіла нас шчырая размова з маладым хлопцам Андрэем, які ўжо адслужыў у войску і па сёньняшні дзень нідзе не змог уладкавацца на працу па спецыяльнасьці тынкоўшчык. І вось ён і яму падобныя стаяць на рынку і таргуюць чым прыйдзецца. Але ж такая "праца" ім ужо дастаткова абрыдла. Большасьць з моладзі хоча нармальна працаваць і атрымліваць дастатковую для чалавечага жыцця зарплату. Як не круці, а падмануў прэзідэнт, паабяцаўшы "запусьціць заводы", стварыць новыя рабочыя месцы. Таму яны і галасавалі за яго. А, можа, не хлусіў, а шчыра прызнаваўся, бо як няздарны гаспадар запускае свой агарод, сваю жывёліну і ўвогуле ўсю гаспадарку, так і наш прэзідэнт да назначанага тэрміну "запусьціць" усе заводы і фабрыкі!

Яўген НЁМАН.

ЗВАРОТ ДА ПРЭЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ АД ЖЫХАРОЎ Г.ГОРАДНІ

Мы, жыхары нашай роднай краіны Беларусь, зьвяртаемся да Прэзідэнта Беларусі з запятам: колькі разоў будучыя пэўныя сілы мяняць Канстытуцыю і дабавляць папраўкі да яе?

Бальшавікі мянялі Канстытуцыю некалькі разоў так, як ім хацелася, як ім было выгадна - народ быў у змане, і Савецкі Саюз мусіў разваліцца. Чаму? Таму што інтарэсы народа ніхто не абараняў. Наадварот, інтарэсамі народа злоўжывалі прайдзісьветы ад ЦК КПСС.

Даведаўшыся аб стварэньні Прэзідыумам Вярхоўнага Савета часовай камісіі па пытаньнях дзяржаўнай сімволікі, мы, сумленныя жыхары Беларусі, не можам маўчаць, калі зьневажаюць дзяржаўны герб, сьцяг. Таму што настаў другі час - народ цяпер патрабуе шанаваньня наш герб, сьцяг, дзяржаўную мову. Трэба даць адпор розным чырвона-карычневым сілам, якія, як наросты на жывым целе, паратызуюць на нашым сумленьні, а наўзамен прапаноўваюць нам то "рублёвую зону", то "дзьвюхмоўе".

Спадар Прэзідэнт!

Мы патрабуем выконваць Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь, каб і з Ваших вуснаў не зьневажаўся герб, сьцяг, дзяржаўная мова і каб была дадзена свабода сродкам масавай інфармацыі, а пэўным антынародным сілам (тыпу "Славянскі Сабор", ЛДП, Саюз афіцэраў і інш.) была дадзена Вамі за іх антыдзяржаўную дзейнасьць адпаведная адзнака.

Толькі беларуская мова, толькі наш герб "Пагоня", толькі наш бел-чырвона-белы сьцяг!

Жыве Беларусь!

г.Горадня, 22.11.94 г.

СІМ ПАВЕДАМЛЯЕ

Група дэпутатаў апазіцыі Беларускага Народнага Фронту накіравала адкрыты ліст Прэзідэнту, у якім сказана, што ў любой краіне, сяка ідзе па шляху дэмакратыі, палітычным сілам гарантуецца магчымасьць зьвяртацца да грамадзян праз сродкі масавай інфармацыі. Дэпутаты апазіцыі неаднаразова зьвярталіся да кіраўніцтва дзяржтэлерадыекампаніі з просьбай даць ім эфірны час. Як вядома, такая магчымасьць гарантуецца законам аб статусе дэпутата. Тым не менш, кіраўніцтва тэлерадыекампаніі ігнаруе патрабаваньні дэпутатаў. Таму дэпутаты апазіцыі просяць А.Лукашэнка асабіста даць апазіцыі ў Вярхоўным Савеце 45 хвілін эфірнага часу 28 лістапада ў прамежку ад 21.00 да 23.00 гадзін.

Аднак такой магчымасьці для дэпутатаў БНФ 28 лістапада не было дадзена.

***

На гэтым тыдні дэпутаты Вярхоўнага Савета, магчыма, заслухаюць даклад свайго калегі С.Антончыка аб карупцыі ў шэрагах прэзідэнцкай каманды. Як заявіў нашаму карэспандэнту аўтар, даклад ужо гатовы, але ён прагучыць толькі ў прысутнасьці прэзідэнта. Таксама С.Антончык заявіў, што ў дакладзе фігуруе звыш 40 чалавек з атаканьня прэзідэнта. "Я буду прадстаўляць канкрэтныя факты, дакумэнты, што даказваюць карупцыйнасьць прэзідэнцкага атаканьня. Жадаю бачыць рэакцыю А.Лукашэнка. Да таго ж, падчас дакладу можа паўстаць пытаньне аб адстаўцы некаторых ключавых фігур ва ўрадзе".

***

Эксміністр МА Беларусі П.Казлоўскі, выступаючы перад групай журналістаў, заявіў:

- Праз паўгады беларускае войска будзе немагчыма аднавіць. Пад пагрозай знаходзіцца яго баявая гатоўнасьць і бясьпека маладой дзяржавы. Наўмыснае аслабленьне войска і ўмацаваньне КДБ, МУС азначае будаўніцтва паліцэйскай дзяржавы. Ужо сёньня расходы на войска можна параўнаць з расходамі двух вышэйзгаданых структур. На днях баявы 334-ы полк перададзены ў распараджэньне МУС.

Адхілены, на думку эксміністра, па палітычных матывах генералітэт мае намер ініцыяваць парламенцкія слуханьні па пытаньню дзяржаўнай бясьпекі.

Яшчэ П.Казлоўскі патрабуе разгляду яго грамадзянскага іску да спадара А.Лукашэнка. Эксміністр па-ранейшаму носіць вайсковы строй, дзе на пагонах блішчаць тры зоркі.

СІМ

КАЛІ ЎЛАДЫ СЬПЯЦЬ

Актывісты Беларускага Народнага Фронту, сябры Дэмакратычнага аб'яднаньня ветэранаў Горадні вырашылі на ўласныя сродкі аднавіць беларускую сьвятыню - знак "Пагоня на Грунвальд", які нядаўна з мэтай нажывы скралі зламысьнікі.

Вырашана, што знак "Пагоня на Грунвальд" будзе адліты з чыгуна.

СЬВЯТОЕ МЕСЦА

ПУСТЫМ НЕ БЫВАЕ

Дачакаліся новага начальства супрацоўнікі Гарадзенскай філіі нацыянальнай тэлерадыекампаніі. Вакантную пасаду старшынні заняў былы супрацоўнік Гарадзенскага абкама КПБ Вячаслаў Баламут.

Пасьля развалу ЦК КПСС і часовай забароны дзейнасьці камуністычна Беларусі спадар Баламут працаваў уласным карэспандэнтам саўмянаўскай газеты "Рэспубліка".

А.ГРЭЦКІ.

РАСКАШЭЛІЛІСЯ

28 мільёнаў рублёў выдзеліў са свайго бюджэту Лідзкі гарвыканкам для аказаньня матэрыяльнай дапамогі інвалідам ВАР і інвалідам з дзяцінства.

Г.А.

ВЕТЭРАНЫ ГУРТУЮЦА

27 лістапада адбыўся сход Дэмакратычнага аб'яднаньня ветэранаў г.Горадні.

На сход былі запрошаны дэпутат Вярхоўнага Савета М.Маркевіч і прадстаўнік мясцовых ўлад А.Мілінкевіч. У сваім выступленьні старшыня Дэмакратычнага аб'яднаньня ветэранаў М.А.Мельнікаў адзначыў, што арганізацыйным камітэтам была праведзена значная работа па стварэньню альтэрнатыўнай ветэранскай арганізацыі.

Цяпер Дэмакратычнае аб'яднаньне ветэранаў афіцыйна зарэгістравана і дзейнічае. Галоўнай мэтай сваёй дзейнасьці арганізацыя ставіць абарону інтарэсаў і правоў ветэранаў, аказаньне ім усялякай дапамогі. Прамоўца зьвярнуўся да ветэранаў з заклікам сьмялей адстойваць свае інтарэсы, згуртоўвацца вакол ветэранскай арганізацыі і прыходзіць да рады ДАВ з любымі пытаньнямі.

Спадар Мельнікаў падзякаваў мясцовыя ўлады за аказаную дапамогу пры стварэньні арганізацыі і выдзяленьні памяшканьня. Ад дня сходу Дэмакратычнае аб'яднаньне ветэранаў будзе размяшчацца па вуліцы Савецкай N 31, пакой N 12 (першы паверх).

Пасьля заканчэньня афіцыйнай часткі быў наладжаны канцэрт.

В.ЖУК.

РЭАЛІЗУЕМ: * пліты пустотнага насыцілу - 75.000 расейскіх рублёў за 1 кубічны метр ці 25 долараў ЗША; * блокі сьцен падвалаў - 60.000 рублёў ці 20 долараў; * перамычкі - 150.000 рублёў ці 50 долараў; * колыцы -

105.000 рублёў ці 36 долараў; * панэлі сьцен рэзервуараў - 170.000 рублёў ці 58 долараў.

КОШТ ПАСЛУГ ч/дарогі да мяжы з Расеяй у сярэднім 20.000 расейскіх рублёў за

1 кубічны метр ці 7 долараў ЗША.

ЗАПРАШАЕМ да дылерскага супрацоўніцтва на ўзаемавыгадных умовах для рэалізацыі жалезабетонных вырабаў заводу ЖБК як на тэрыторыі Беларусі, так і ў краінах СНД і блізкага замежжа.

**АРЭНДНАЕ ПРАДПРЫЕМСТВА
ВА "ТРОДНАПРАМБУД"**
230013, г.Горадня, Скідальская шаша, 18
Тэл.: 44-31-83, факс: 44-11-65

ЗАВОД ЖБК

**ЗДЫМЕМ У АРЭНДУ
памішканьне 50-100 кв.м.
пад краму ў межах
Горадні**

АРГАНІЗАЦЫІ
І ПРАДПРЫЕМСТВЫ, КАМЕРЦЫЙНЫЯ
ФІРМЫ І ПРЫВАТНЫЯ ПРАДПРЫМАЛЬНІКІ!

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

АДКРЫТЫ ЛІСТ ПРЭЗІДЭНТУ БЕЛАРУСІ А.Р.ЛУКАШЭНКУ

Тыя апошнія падзеі, што адбыліся ў нашым грамадстве, вымушаюць мяне звярнуцца да Вас з шэрагам пытанняў.

Ужо сёння ўсім зразумела, што некаторыя пункты Вашай Праграмы не будуць выкананы. Інфляцыя складае 30 працэнтаў у месяц, і да канца года зьнізіць яе да 10 працэнтаў ніхто не здолее. Заводы не запушчаны, цэны растуць у шмат разоў хутчэй, чым зарплата.

У сваёй перадвыбарчай кампаніі Вы заяўлялі зусім адваротнае і казалі, што гатовы несці за гэта адказнасць. Таму ў мяне да Вас, шаноўны Прэзідэнт, пытаньне. Ці гатовы Вы перад народам несці адказнасць за невыкананьне сваіх перадвыбарчых абяцанняў? Ці, можа, як у старыя часы, знойдзеце крайняга і ўсе памылкі сьпіхнеце на яго?

Далей. Некаторыя Вашы дзеянні ў знешняй і ўнутранай палітыцы палохаюць, а некаторыя мяне як беларуса нават абражаюць. Вы, заяўляючы аб тым, што абараняеце інтарэсы народа сваім законам аб "прэзідэнцкай вертыкалі", пазбавілі мяне і ўвесь народ канстытуцыйнага права абіраць кіраўнікоў мясцовай улады. Народ стаў яшчэ больш бяспраўным. Ён не зможа ўплываць на мясцовую наменклатуру хоць як выбаршчык. А гэта - шлях да падхаліства, яшчэ большага росквіту карупцыі.

Калі Вы заяўляеце аб скарачэньні штатаў у органах дзяржаўнай улады, то трэба гэтае скарачэньне альбо праводзіць, альбо не рабіць такіх заяў, бо дзяржаўны чыноўнік знаходзіцца ў падвешаным стане, не ведае, будзе ён заўтра працаваць ці не. А гэта не спрыяе добрай рабоце.

Калі Вы робіце заяву, што цэны павінны быць зьніжаны, а хто не выканае гэтае распараджэньне, будзе арыштаваны, мяне ахоплівае жак. Зноў будучы арыштоўваць без усялякіх падстаў? Ці не 37-ы гэта год?

Дарэчы, Ваш загал аб зьніжэньні цэн нанёс нашай эканоміцы шматлікія страты.

Шаноўны Аляксандр Рыгоравіч, яшчэ нікому ў свеце не ўдавалася пабудавать рынкавую эканоміку загадамі, не ўдасца і Вам. Зразумейце гэта, у рэшце рэшт, і адыйдзіце ад свайго папулізму.

І вось што яшчэ хачу Вам сказаць.

У апошні час радыёэфір запаланілі актывісты "Беларускага Патрыятычнага Руху". Яны нічога

АБ'ЯВА

Гарадзенская гарадзкая рада БНФ "Адраджэньне" запрашае ўсіх сваіх сяброў прыняць удзел у справаздачна-выбарчай канферэнцыі, якая адбудзецца 3 сьнежня (субота) па адрасу: вул.Лёніна, 32 (былы Дом палітасьветы).

Пачатак канферэнцыі ў 11.00 гадзін.

Рэгістрацыя ўдзельнікаў з 10.00 гадзін.

ГАРАДЗЕНСКАЯ ГАРАДЗКАЯ РАДА БНФ "АДРАДЖЭНЬНЕ".

КРЫТЫКАВАЦЬ ЗАЎСЁДЫ ЛЯГЧЭЙ, ЧЫМ ВЫКОНВАЦЬ

Калі на Беларусі стала вядома імя першага Прэзідэнта рэспублікі А.Р.Лукашэнка, я задумаўся. Спадар Лукашэнка быў абраны народным дэпутатам і з высокай трыбуны пасяджэньняў Вярхоўнага Савета рэзка крытыкаваў урад за непасьлядоўнасьць рынкавых рэформ, барацьбы з карупцыяй ды іншае. За гэта і ўзрасла папулярнасьць А.Лукашэнка сярод людзей. Аўтарытэт рос не па днях і гадзінах, а па хвілінах. Многія казалі: вось гэта дэпутат, не тое, што іншыя, якія маўчаць. Асабліва папулярнасьць А.Лукашэнка сярод людзей узнялася таму, што ён зьяўляўся адзіным змагаром з карупцыяй на ўсіх узроўнях. І вось Аляксандр Рыгоравіч на пасадзе прэзідэнта ўжо больш за чатыры месяцы. І што? Карупцыя як гуляла, так і гуляе, і, можа, яшчэ больш, чым раней. Для бачнасьці вызвалены ад пасады толькі адзін міністр лясной гаспадаркі Маркоўскі, па справе якога вядзецца сьледзтва. А дзе ж тыя матэрыялы з патайнікоў прэзідэнта? Чаму прэзідэнт іх не аддае ў пракуратуру для разгляду?

А абяцанкі ў бліжэйшыя некалькі месяцаў спыніць зьніжэньне вытворчасці і палепшыць жыцьцё людзей? Яны засталіся абяцанкамі. Аб гэтым сьведчаць факты. Вось яны. Інфляцыя з дня абраньня прэзідэнта да канца верасьня бя-

станоўчага не зрабілі, але ўжо вызначылі ворагаў. Дык хто ж гэтыя людзі, што не даюць Прэзідэнту праводзіць рэформы? Па словах лідэраў БПР, гэта, канешне ж, "макравыя нацыяналісты", якія хочаць "поссорить братские белорусский и русский народы". І выступаюць гэтыя "патрыяты" ад імя Прэзідэнта.

Зразумейце, шаноўны Прэзідэнт, што за БНФ стаіць больш як 700.000 прыхільнікаў, і такімі заявамі Вы ствараеце канфрантацыю ў нашым грамадстве, называючы нас, сапраўдных беларусаў, "нацыяналістамі" і праціўнікамі рэформ.

Так, у пэўным сэнсе мы - "нацыяналісты", таму што любім сваю Бацькаўшчыну, свой народ, хочам людзьмі звацца, бо лічым сябе НАЦЫЯЙ, такой самай, як немцы, амерыканцы, шведы, расейцы. У нас свая гісторыя, свая культура, свая мова. І няма ніякіх "братских русского и белорусского народов" - гэта міф. Ёсць толькі эканамічныя і палітычныя інтарэсы Расіі на тэрыторыі Беларусі. А менавіта: нафта- і газзапаводы ў Эўропу, аўтамабільныя і чыгуначныя шляхі з Расіі на Захад, з Захаду - у Расею і далей у Азію. Усё гэта Расея хоча выкарыстоўваць бясплатна і выкарыстоўвае шляхам шантажу за нашыя даўгі. І апошнія падзеі - стварэньне фінансаво-эканамічных груп і дамова пагранвойск дзяржаў СНД "Об охране внешних границ Содружества" - гэта не вельмі добра прыкрытая спроба захаваць гэтае расейскае панаваньне, і пакуль яно будзе захоўвацца, ніякія рэформы не пойдуць.

Гэта бачыць нават сьляпы, але толькі, на жаль, не Вы, шаноўны Прэзідэнт!

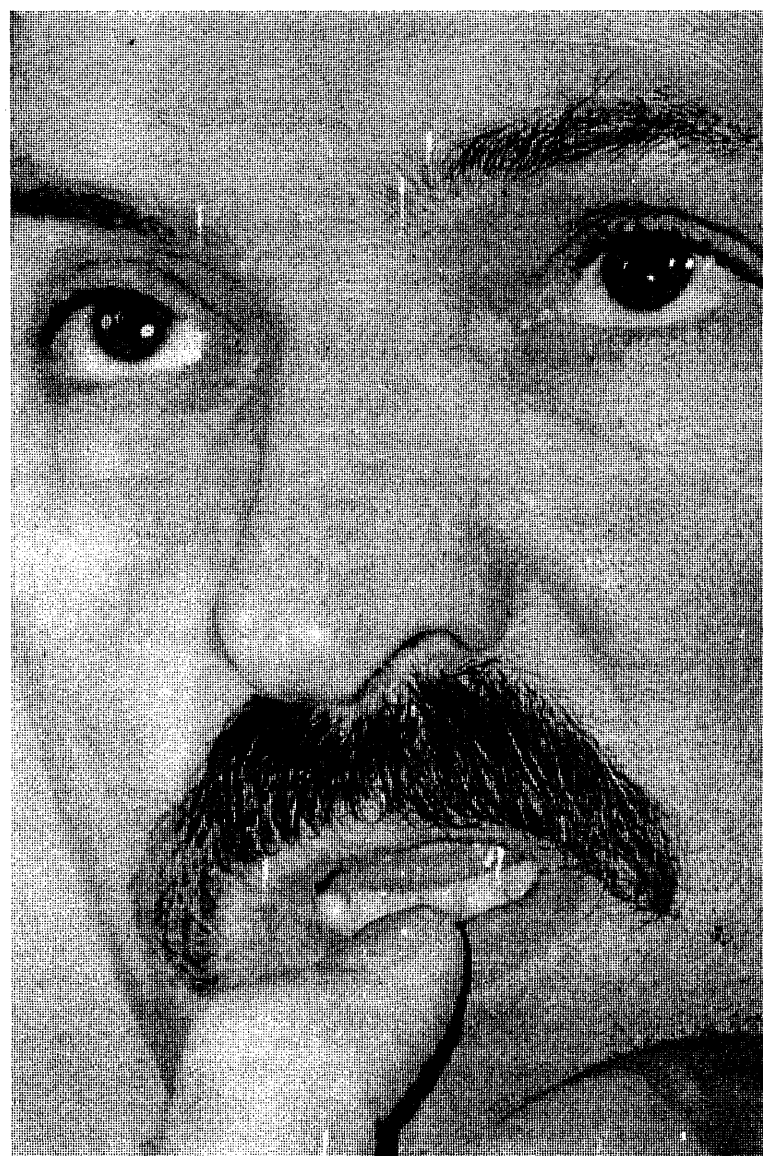
С.ШАЎЧУК,
г.Горадня.

ГІБЕЮЧАЯ НАЦЫЯ

Успамінаю, як два гады назад, калі толькі яшчэ пачыналіся дзікуствы з цэнамі на лекі, акурат перад мтынгам, які праводзіў БНФ, я даведаўся з адказных крыніц пра атрыманыя аптэчным упраўленьнем напoўсакрэтныя тады яшчэ новыя цэны на медыкаменты. І калі на мтынгу я выступіў, распавёў пра нашу сістэму аховы здароўя і што яна ўсім нам рыхтуе - узьлёт цэн на лекі недзе ў 8-10 разоў - натоўп недаверліва загудзеў, а некаторыя прапагандысты сьветлай камуністчай будучыні з імплэтам закрычалі, што БНФ уводзіць людзей у зман, па-лохае.

Гэта быў толькі пачатак узьлёту цэн на лекі і на ўсё астатняе. Але народ сыярапей гэта: ніякага ні шуму, ні абурэньня, як быццам так і трэба. І мяшок разьвязаўся: цэны на Беларусі пачалі расьці амаль што кожны месяц. Гэты народ можна скруціць у бараньні рог - маўклівы, цяпклівы.

А партнаменклатура, якая кіравала пры камуністах, і цяпер засталася пры ўладзе, і цяпер даводзіць беларускі народ да галечы, нацпоўвае простых люд на БНФ: ва ўсім вінаватая дэмакра-

«БЫЦЬ ЦІ НЕ БЫЦЬ?» - ВОСЬ У ЧЫМ ПЫТАНЬНЕ.

Станіслаў СУДНІК

«БАЦЬКА»

Як казаў наш «бацька» Ды свайму народу: «Дам табе багачыце, Дам табе свабоду, Адбяру ў зладзеяў Усё, што панакралі, Сьцісну ліхадзеяў, Каб не шыкавалі». Ну і даў спачатку, І, даўбог, не мала. У разоў з дзiesiąт Цэны паўзрасталі. Уздыхаюць людцы, Ціхенька бядуюць, А паны ў палацах, Як раней, пануюць. Хто ў катэдзжы сёньня, Той і права мае, А калгаснік цёмны Порткі падцягае. Пан не на этапе І не сеў у кутузку, Ты смакчы хоць лапу, А панок есьць густку. У паночка жона Ў футрах пахаджае, А твая Матрона Буракі цягае. Дык мо скажам «бацьку», Бедны мой народзе, Што мо годзе клятвам І абманам годзе. Як узяў за лейцы, То кіруў, татуся, Бо я сіратаю Лепей застануся.

БНФ зноў і зноў змагаецца за тое, каб абудзіць сьвядомасьць беларусаў, каб просты люд зразумеў, што будучыні ў жабрацкага народа няма.

І жыўць беларусы, як на вулкане, трасуцца, чакаючы новых узьлётаў цэн. А яны праз тудзень-другі і «бабахнуць»: то ў некалькі разоў падаражэлі камунальныя паслугі, электраэнергія, газ, то праезд у аўтобусах, на чыгунцы і шмат яшчэ што.

Але ж тут нашага прэзідэнта ад усіх намаганьняў, а можа, ад пустых, але прыгожых абяцанняў раптоўна разьбівае радыкуліт. І не абі які, не такі, як ва ўсіх сьмяротных, а прэзідэнцкі. І ў «агурковай» рэспубліцы, дзе дзейнічае былы ўсесаюзны цэнтр па лэчэньню захворваньняў цэнтральнай і перыферычнай нярэвых сістэм, сярод адукаваных прафесараў ніводнага не знайшлося, каб мог лячыць прэзідэнцкі радыкуліт. І, плюючы на сваіх вучоных-медыкаў, на ўсю медыцынскую навуку, прэзідэнт гэтай дзяржавы едзе лячыцца да старэйшага брата - у Расею.

Але ж за час адсутнасьці бацькі зноў бадзёра падскокчылі цэны, цяпер ужо на ўсё. І калі вярнуўся наш прэзідэнт, ужо здаровы, то пачаў вяртаць цэны назад. Ды не так, як калісьці Кебіч - аб'явай у газэтах - а гучна, у выглядзе тэле-шоу з рабочага месца прэзідэнта, каб абавязкова народ бачыў, як прэзідэнт змагаецца за яго дабрабыт...

Прэзідэнт змагаецца, а народ бяднее. Усё часцей у чэргах за хлебам стаюць адзінокія старыя, якім не хапае нават на чвэрць бохана. А ўладу трымаючыя зноў будуць (бо былі спачатку прыцілі, спалохаўшыся «барацьбіта» з карупцыяй) свае шыкоўныя катэдзжы, маючы прадбачліва выкупленыя шыкоўныя кватэры ў горадзе.

Дзяржава моцная, багатая розумам і назапашаным вопытам старых і стваральным імпэтам маладых. Гэта маладыя ствараюць нацыянальнае багачыце, самую нацыю праз першасную форму яе існаваньня - сям'ю. На сёньняшні дзень у Беларусі маладыя сем'і са страхам глядзяць у будучыню: кватэра - недасягальная, мэбля - амаль што недасягальная, адно дзіця - раскоша, два - жабрацтва.

І таму ў радзіўных дамах зачыняюцца цэлыя аддзяленьні, ператвараюцца ў абартарыі. Катастрафічна зьмяншаецца нараджальнасьць: зьмяншаецца беларуская нацыя. Гарадзенская вобласьць, не самая бедная ў рэспубліцы, лідыруе па зьніжэньню нараджальнасьці.

Дык хто ж губіць Беларусь? Колькі ж можна зьдэквацца над гэтым шматпакутным народам?

Няўжо беларусы - гэта нацыя пакараных Богам людзей?

Я.КУХТА,
доктар

ты, асабліва бэнэфаўцы, гэта, маўляў, яны развалілі Саюз.

Але дзе ж тыя дэмакраты? Ці перафарбаваныя партнаменклатура, якая пакідала з перапаху свае хлебныя кніжкі-партбілеты, але засталася працягваць кіраваць гаспадаркай і грамадствам - гэта дэмакраты? Развальвае і абкрадвае Беларусь, беларускі працавіты народ усё тая ж партнаменклатура.

Народ паволі бяднеў: цэны на ўсё раслі ў некалькі разоў, зарплата - на некалькі дзiesiąткаў працэнтаў. Асабліва агідна, звышамаральна для ўлад - узьвінчваньне цэн на лекі. Калі дзяржава зарабляе грошы на здароўі свайго народа, калі ад няспынна-шалёнага росту цэн і адчувальнага ўжо беспрацоўя гібее нацыя - гэта не дзяржава, у яе няма будучыні.

Вядома, што ёсць ужо ў горадзе і камерцыйныя аптэкі, дзе можна прыдаць любыя лекі. Але ж дзе простаму люду ўзяць грошы, калі ў гэтых аптэках лекі ў два-тры разы даражэйшыя, чым у звычайных. Затое ў дзяржаўных аптэках няма амаль што нічога. Сорамна хворым глядзець у вочы...

Аб трагедыі народа яскрава гаворыць той факт, што шмат хворых з ільготамі адмаўляюцца ад выкупа неабходных ім лекаў нават за дзiesiąць працэнтаў іх кошту. Такія хворыя вырашаюць для сябе жыцьцёвае пытаньне: лекі купіць - і тудзень застацца без хлеба...

Праўда, ішпакія цэны ў нашай «агурковай» рэспубліцы іншы раз асаджваюцца назад. Гэта было сёлета вясною, калі Кебіч у Маскве «аб'ядноўваўся» з Расеяй, а на Беларусі без яго, зразумела ж, ведама ўзьнялі цэны на хлеба-малочныя прадукты. Вярнуўся бацька, даведаўся аб сваюльстве міністраў і вярнуў цэны назад. А як жа інакш? За народ хварэў!

Ад вярнутых цэн дзяржава ўсё роўна страціла шмат. Бо уздымаць цэны на хлеба-булачныя вырабы трэба было значна раней, з адпаведнай кампенсацыяй народу, а не ганарыцца «стабільнасьцю» цэн на хлеб, якім вельмі доўга кармілі сваю жывёлу жыхары памежных абласцей Расіі ды Прыбалтыкі.

На сёньняшні дзень вядома, што ізноў «чаўнакі» пачалі вывозіць прадукты харчаваньня ў Расею. Зноў нешта пераблытана ў прэзідэнцкай праграме надзвычайных мерапрыемстваў па выхадзе з крызісу.

А цэны няўмольна растуць, нацыя бяднее. Зьбядняе нацыя - гэта выміраючая нацыя, з якой у свеце ніхто не лічыцца.

ГРАМАДЗТВА

ХТО АБАРАНЯЕ ГОНАР МУНЬДЗІРА

Выпадак, які адбыўся ў г. Слоніме па вуліцы Косаўскага трэкт, у выніку якога загінуў малады мужчына, вядомы многім. Знаходзячыся на добрым падпітку, намеснік камандзіра вайскавай часткі палкоўнік Шарыпаў даверыў руль сваёй машыны "Жыгулі" былому ад'ютанту камбрыга, які не справіўся з кіраваннем, бо быў у нецвярозым стане. Замест дапамогі ваякі зьехалі з места здарэння. Але праз некаторы час былі затрыманы і давалі паказанні следчым.

Палкоўнік Шарыпаў у Слоніме вядомы тым, што некалькі раней меў канфлікт з міліцыяй, нават спрабаваў высветліць адносіны з міліцыянтамі з дапамогай зброі. За такія ўчынкi палкоўніка павінны былі адразу звольніць з войска і судзіць. Але гэтага не здарылася. А атрымалася зусім наадварот. На мой запыт да Міністэрства Абароны Рэспублікі Беларусь адказаць на пытанні, як мог Шарыпаў даслужыцца да намесніка камандзіра вайскавай часткі і атрымаць чын палкоўніка, і якім прыкладам мог быць для падначаленых, калі сам здзейсніў злачынства, быў атрыманы адказ N 13/602 ад 14.10.94 года за подпісам ВВА начальніка ўпраўлення па вярхоўнай рабоце МА Рэспублікі Беларусь палкоўніка В.Багачова наступ-

нага зместу: "Ваше пісьмо внимателно рассмотрено в МО РБ. Сообщаю Вам, что МО принято решение уволить полковника Шарипова В.С. из Вооруженных Сил. В настоящее время он находится в госпитале, где проходит военно-врачебную комиссию. Степень его виновности в совершении дорожно-транспортного происшествия определяют органы ГАИ г. Слонима".

Як бачна з адказу, Шарыпаў В.С. звольнены з войска будзе не па артыкулу за п'янства і правапарушэнні, а па хваробе, якую яму вызначыць камісія і, вядома, з высокай рэнтай. Чаму гэта так?

І.БАРЫСАЎ.

ЗА «БЕДНАГА» КАЛЕГУ ЗАМОВІМ СЛОВА

У красавіку 1994 года Горадні і вобласць абляцела вестка, што выкладчык ГрДУ арыштаваны за атрыманне хабару. Аб многім пісалі тады газеты: і аб глыбокай "нравственності", і аб непадкупнасці, і яшчэ аб многім іншым.

Безумоўна, учынак выкладчыка А.Захарава - гэта ігнараванне ўсіх нормаў маралі, за што ён атрымаў па заслугах. Больш цынчным у гэтай справе выглядае захад калектыва кафедры расейскай і замежнай літаратуры, дзе працаваў хабарнік. Кафедра большасцю галасоў (пры трох устрымаўшыхся) прымае рашэнне накіраваць у суд хадаініцтва аб прысудзе А.Захарава кары, не звязанай з пазбаўленнем волі, а праз некаторы час даручае выконваць абавязкі загадчыка кафедры Т.Сіманавой выступіць у якасці грамадзкага абаронцы. Выкладчык кафедры, што прысутнічаў на судзе, ставіліся да студэнтаў-сведкаў так агрэсіўна, што старшынствуючы на судзе павінен быў выдаліць іх з залы. Выступаючы на судзе, спадарыня Т.Сіманова дала характарыстыку А.Захарава як таленавітаму навукоўцу і педагогу. Пры ўсім гэтым, яна спрабавала паказаць былога калегу як ахвяру. Калі Т.Сіманова скончыла даваць паказанні ў абарону, то ў зале загучалі апладысменты. У сваім жаданні абараніць А.Захарава калегі па кафедрі дайшлі да прамых пагрозу насаму карэспандэнту газеты "Рэспубліка".

Што гэта? Нездасведчанасць супрацоўнікаў кафедры ці амбіцёзнае імкненне стаць вышэй закона?

Народны суд Ленінскага раёна Горадні пад старшынствам З.М.Нікольскай усё-такі прысудзіў падсуднаму турэмнае заключэнне. Таксама вынес рэзкую, але адпаведную "прыватную" пастанову на дзеянні супрацоўнікаў кафедры расейскай і замежнай літаратуры ў судзе. Суд рапуча заявіў, што дзеянні ў абарону асобы, зрабіўшай злачынны ўчынак, зьяўляюцца амаральнымі і антыпедагагічнымі. І самае галоўнае, што абараняючы выкладчыка-хабарніка, калектыву кафедры забыўся аб тых высокіх катэгорыях і маральных крытэрыях, па якіх выходзяць студэнты - будучыя настаўнікі.

Суд прыйшоў да высновы, што адной з прычын здзяйснення злачынства зьявілася царпімасць і дабрадушнасць педагагічнага калектыву.

За выпраўленне становішча ў ГрДУ ўзяўся асабіста Народны суд.

На першы погляд, канкрэтнае і суровае стаўленне суда ў аднас вядучай кафедры гуманітарных навук Гарадзенскага альма-матэр - сур'ёзна папрок адміністрацыі за бяздзейнасць. Здавалася, што пазіцыя суда, рэакцыя прэсы паўздзейнічаюць на рэктара і дэкана філалагічнага факультэта Л.Рычкова, вымусяць прыняць дзейныя меры, бо выпадак неар-

ДЗЕ Ж СПРАВЯДЛІВАСЬЦЬ?

Адной з мэт, прадстаўленых Прэзідэнтам Беларусі і "адобраных" Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь "Праграмы неаднародных мер па выхадзе эканомікі Беларусі з крызісу" зьяўляецца зніжэнне інфляцыі, стабілізацыя беларускага рубля. Але ж узнікаюць сумненні: ці атрымаецца дасягнуць гэтага без падзення жыццёвага ўзроўню насельніцтва, бо гэтай праграмай прадугледжваецца скарачэнне субсідзіравання камунальных паслуг. Дзяржава спрабуе ўсё больш узваліць свае праблемы на плечы людзей, таму ў бліжэйшы час урад Беларусі зьбіраецца ўвесці новую сістэму аплаты жылля і жыллёва-камунальных паслуг.

Сэнс яе ў тым, каб кампенсавать выдаткі на гэтым, у каго яны перавысілі 15 працэнтаў ад сукупнага даходу сям'і на працягу апошніх трох месяцаў. Справа, здавалася б, добрая: аказаць адрасную падтрымку тым, хто мае ў гэтым найбольшую патрэбу. Але ж не памыліца б з "адрасам".

Той жа рабочы, селянін ці шэраговы служачы, які сумленна выконвае свае абавязкі, зараз не атрымлівае тых грошай, што павінен быў бы выплаціць яму наймальнік (з-за недасканаласці сістэмы аплаты працы). Да таго ж, значную частку з заробку вылічваюць у якасці падаткаў. Атрыманыя грошай ледзьве хапае, каб зьвесці канцы з канцамі. А што, калі сямейны бюджэт перавысіць мяжу, якую вызначыць урад? Пляці за жыллёва-камунальныя паслугі на поўную катушку. Гэта прывядзе да рэзкага падзення жыццёвага ўзроўню большай часткі жыхароў краіны. І прэзідэнт, і ўрад, па словах, быццам бы супраць гэтага, але ж недарма кажучы: "Сабака брэша - вепер носіць". Рэчаіснасць вымусіць зацягнуць яшчэ тужэй папругі.

Новая сістэма аплаты за жыллё, магчыма, прынясе карысць інвалідам, пенсіянерам. Тым больш, што значная частка і зараз аплачвае палову сумы, належнай за жыллёва-камунальныя паслугі. Найбольш выйграюць тыя, чый даход нідзё не фіксуецца і не абкладаецца ніякімі падаткамі (дзяржаўнымі): валютныя мянялы, гандляр на "таўчухках", "чаўнакі" і ім падобныя. Яны афіцыйна лічацца нідзё не працуючымі, хаця маюць штомесяц заробак не ў адзін мільён рублёў. Але сапраўдны памер яго ніхто не можа вылічыць.

Дзе ж сацыяльная справядлівасць, за якую змагаецца новае кіраўніцтва краіны? Ці зноў яно вырашыла перакласці цяжар рэформ на плечы простага працоўнага люду?

С.РЭЎКА.

ІЗНОЎ СТАІМ

На чатырохдзённых рэжым работы пераведзены рабочыя АТ "Гроднааэротэк". Прычына прастая - няма сыраніны.

АТ "Гроднааэротэк" - не адзінае прадпрыемства ў Горадні, дзе квітнее скрытае беспрацоўе. Асабліва яно адчуваецца на тых прадпрыемствах, на якіх некалі працавалі па заказе ВПК.

Месяцамі прастойваюць такія монстры, як ВА "Азот", завод аўтамагнітол, ВА "Хімвалакно" ды іншыя.

Галоўнай прычынай беспрацоўя і прастаю прадпрыемстваў Горадні зьяўляецца нежаданне дырэктарата рабіць рэформы, арыентаваць вытворчасць на мясцовую сыравіну.

***

Нават вяртанне да знятых з вытворчасці электрасамавараў на гарадзенскім заводзе "Радыепрыбор" не вырашыла самых надзённых эканамічных пытанняў прадпрыемства.

Па-ранейшаму на заводзе вельмі нізкія зарплаты, што складае прыкладна 70-75 тысяч рублёў.

Г.У.

СТВОРАНА ІНІЦЫЯТЫЎНАЯ ГРУПА

У Горадні створана ініцыятыўная група па падрыхтоўцы святочнага фэсту, прысьвечанага 25-годдзю паўстання ў Горадні хіпі супраць таталітарнага рэжыму камуністы.

Ініцыятыўная група мае намер склікаць да Горадні былых удзельнікаў шэсця з мэтай прайсці яшчэ раз тым жа самым маршам - ад чыгуначнага вакзалу да Савецкага пляцы.

На запыт карэспандэнта "Пагоні" спадар Генадзь, удзельнік таго памятнага шэсця, адказаў так: "Мы жадаем аднавіць памяць, сабраць пад свае штандары тых, хто яшчэ застаўся ў жывых, бо летась мы пахавалі тут у Горадні аднаго з актывістаў нашага руху пры брэжнеўскім рэжыме. Менавіта пасля пахавання ў мяне і зьявілася ідэя сабрацца яшчэ раз, каб закончыць маршрут на Савецкім пляцы, бо міліцыянты і камсамольцы перапынілі шэсць на вуліцы Савецкай, не даўшы дайсці да мэты метраў 200. Таксама мы хочам даць урок моладзі, як трэба панаваць памяць.

Ведаю, што сабраць на фэст маіх сяброў па справе будзе цяжка: большасць з іх цяпер ужо жыве ў бліжэй і далёкім замежжы. Але не гэта галоўнае. Галоўнае - аб'яднацца, успомніць, пагаварыць, наоў адчуць тую аўру свайго юнацтва. Гэта будзе свята для ўсіх, бо я не хачу рабіць звычайнае, як кажуць, поснае свята. Я жадаю, каб сябры жалі ў добрым гатэл, елі добрую ежу падчас мерапрыемства і многае іншае. Таму заранёў, болей як за два гадзі, я пачаў падрыхтоўку. Буду збіраць ахвяраванні, наладжваць сувязі. Адкрыць рахунак для спонсарскай дапамогі, відаць, не здолею, але, маючы сувязі, спадзяюся назбіраць сродкаў колькі трэба. Мяркую, што іх хопіць і на мемарыяльную дошку, якую мы ўсё разам усталяем у дні фэсту на сцяне кашараў былой Іркуцка-Пінскай дывізіі, дзе некалькі дзён пакутавалі дэманстранты. Увогуле часу ў мяне хапае, і я ўзяўся за справу, за якую ўжо столькі часу баліць маё сэрца."

Г.ВАСІЛЕВІЧ.

МГК "Маналіт" месяц таму назад выдзеліў памяшканне для жылля сям'і консула Рэспублікі Польшча ў Горадні Мар'януша Машкевіча. МГК сваімі сіламі ўзлялося адрамантаваць будынак, заасфальтаваць пад'езд і падыходы да катэджа.

МГК "Маналіт" трымае слова: прыкладна праз тыдзень сям'я консула атрымае свае апартаменты.

А пакуль што консул часова жыве ў гатэлі "Маналіт".

НА ЗДЫМКУ: апошнія штрыхі "лоску" на доме консула наводзяць будаўнікі.

Фатаграфаванне В.ГАРОШКА.

АПОШНЯЯ КРОПКА НАД «і»

Тры разумнікі - міністр працы А.Сасноў, намеснік міністра эканомікі Б.Макейчанка і намеснік міністра фінансаў А.Сьверж - вырашылі вырабавіць Айчыну, аб'явіўшы шырокі фронт крыжовы паход на многія сацыяльныя групы грамадства, першымі сярод якіх стаяць ветэраны працы.

17 жніўня 1994 года Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь даручыў (нумар даручэння 09/112-41) Міністру, Міністрам і Міністрам наведзіць парадок з ільготамі. І тыя, "сумесна з зацікаўленымі міністэрствамі і ведамствамі", зрабілі спробу скасаваць усе ільготы, якія існуюць у рэспубліцы, усім катэгорыям насельніцтва, абмінуўшы саміх сябе. І атрымаўся сапраўдны свістаплыс. Як гавораць у народзе: пусці "разумніка" ў храм маліцца, то ён і лоб разаб'е. Тое ж самае здарылася і ад старанняў "троіцы". Вельмі моцна дасталася ад іх людзям сталага ўзросту, як яны называюць ветэранаў працы. Іх вызвалілі ад усяго: ад бясплатнага праезду ў прыгарадным аўтамабільным і чыгуначным транспарце, ад 50-працэнтнай скідкі платы за карыстанне ацяпленнем, газам, электраэнергіяй, бясплатнай выдачы пудэўкаў на лячэнне і грашовых кампенсацый. Не дадумаліся разумныя міністры і іх намеснікі пазбавіць пенсіянераў права карыстацца паветрам.

Апраўдваючы свой бесчалавечны намер, адгаворваюцца, што "сумесна з зацікаўленымі міністэрствамі і ведамствамі прааналізавалі існуючыя на тэрыторыі рэспублікі ільготы" і паведамляюць наступнае:

"...Прапаноўваем пачаць працэс упарадкавання ільгот з іх адмены для грамадзян, якія на сёння могуць цалкам абыйсціся без дзяржаўнай дапамогі".

У заключнай частцы міністэрскай запіскі гаворыцца:

"Просім падтрымаць нашы прапановы (каго просім? Відаць, Вярхоўны Савет - аўт.) і даручыць Міністэрству аховы здароўя, Міністэрству, Міністэрству культуры, Міністэрству па надзвычайнай сітуацыі і абароне насельніцтва ад вынікаў катастрофы на ЧАЭС з Міністам падрыхтаваць праекты законаў аб унясенні змяненняў у заканадаўчыя акты Рэспублікі Беларусь, якія выцякаюць з гэтай запіскі".

Дык каго ж яны аднеслі да "зацікаўленых міністэрстваў", калі ў такога іх мноства просяць падтрымкі?

Глыбокім смуткам напоўняцца душы нешчаслівых старых людзей. А гэтым тром выскачкам хочацца напамініць народнае выслоўе: "Хто не паважае старасць, той не варты будучыні". І параіць глянуць ім на свае ногі, бо яны не аблыталі абутак: чаравік з левай нагі абуты на праўную і наадварот. А ў такім уборы пускацца ў скок небяспечна: не атрымаецца ў іх полька "Карабас", могуць насы расквасіць.

Людзям даўдзецца падумаць, у чых руках іх лёс. Больш ім няма чаго будзе траціць.

Мікола ГРЫШАН.

СУМЕЖЖА

АД ВЯСКОВАГА
ЛІРНІКА
ДА ПЕСЬНЯРА

Уладзіслаў Сыракомля... Гэтае імя ў ся-рэдзіне XIX стагоддзя было добра вядома на Беларусі. Выдатны паэт, краязнаўца, Уладзіслаў Сыракомля (сапраўднае імя - Людвіг Кандра-товіч) стаяў на самай востравай антыпры-гонніцкага руху. У розныя часы расейскія і польскія літаратуразнаўцы яго называюць "сап-раўдным народным паэтам".

Паўстае пытаньне: да якога канкрэтна народу належыў Ул. Сыракомля?

"Я - ліцьвін", - казаў паэт сваім сучасьнікам і падкрэсьліваў, што яго прадзед быў шчырым ліцьвінам. Сыцьварджаючы сваё паходжаньне, Ул. Сыракомля прызнаваўся ў сваіх творах: "Пра адно толькі сьпяваю, хоць на рознай ноце: хай жыве наша Літва, хай жывуць ліцьвіны!"

Літвой, як і ўсе яго сучасьнікі, ён найменавуў Беларусь. Тут, на зямлі Любанскай, у вёсцы Смольгі ў 1823 годзе ён нарадзіўся. Менавіта на Палесьсі, а потым на Нясвіжчыне пражыў беларускі лірык асноўную частку свайго жыцця. Апошнія дзесяць год (1853-1862) прайшлі ў фальварку Барэйкаўшчына непалёх Вільні. Блізкасць Вільні і беларускія традыцыі, што склаліся за стагоддзі сярод насельніцтва краю, натхняюць паэта. Уладзіслаў Сыракомля шмат працуе. Пра гэты пэрыяд жыцця і творчасці паэта польскі літаратуразнаўца А.Брукнер піша так: "...сапраўдны песьняр беларускай зямлі, ні ў якім разе не літоўска-жмудзкай".

На жаль, Ул. Сыракомля большасць сваіх твораў напісаў на польскай мове, мове тагачас-нага пісьменства і прававодства. Праўда, было ў літаратурнай творчасці паэта багата вершаў і на роднай мове. Але да нас дайшла нязначная частка беларускамоўнай спадчыны вясковага паэта-лірніка. На што ў свой час польскі крытык Ф.Беляк слухна заўважыў, што ва ўсім вінаватыя ваенныя падзеі таго часу, бо многія творы Ул. Сыракомлі хадзілі па літаратурных колах ў рукапісах. Асабліва гэта тычыцца яго вершаў "Вызваленне сялян" і "Авідзія на Палесьсі".

Уладзіслаў Сыракомля шырока адчыняў дзверы беларускамоўнай стыхіі ў сваіх творах, што пісаў па-польску. Але пры іх друкаванні рэдактары імкнуліся "падглядзіць", "адрэдагаваць" мову паэта. Не змог пазьбегнуць гэтага і складальнік дзесяцітомнага збору твораў паэта ў 1872 годзе Вінцэс Каратынскі. Але рэдакта-рам не заўсёды ўдавалася знішчыць беларускія элементы ў мове паэта.

ПРАПАНАВАНА АДКРЫЦЬ
НЕБА ДЛЯ РАСЕІ

У камісіях Вярхоўнага Савета Беларусі рас-працоўваецца пытаньне аб ратыфікацыі на ця-перашняй сесіі Дагавора па адкрытаму небу, які рэспубліка ў ліку 25 дзяржаў-удзельніц НАТА і былога Варшаўскага дагавора падпісала 24 са-кавіка 1992 года. Галоўная мэта дакумента - за-бясьпечыць магчымасьць яго ўдзельнікам зьдзяйсняць аблёты тэрыторый для назіраньня за праводзімай вайскавой дзейнасьцю.

У ходзе беларуска-расейскіх кансультацый ужо дасягнута папярэдняя дамоўленасьць, што для "самалётаў-шпіёнаў" Беларусь дасць маг-чымасьць рабіць у аэрапорце "Менск-2" дазап-раўку.

Беларускае Міністэрства замежных спраў і Міністэрства абароны лічаць, што беларускі парламент павінен ратыфікаваць Дагавор прыблізна ў аднолькавы тэрмін з Расеяй. Інакш расейскі бок можа адмовіцца ад кааперацыі з Беларуссю, а індывідуальны ўдзел у Дагаворы, на думку МЗС і МА, пагражае рэспубліцы істотнымі фінансавымі стратамі.

Наконт гэтага ёсьць і іншая думка.

Сакратар парламенцкай камісіі па пытаньнях разьвіцця прамысловасьці, энергетыкі, транс-парту і сувязі паведамляў, што Беларусі як неза-лежнай дзяржаве трэба альбо ратыфікаваць Дагавор на раўнапраўных умовах і не адкрываць сваё неба і аэрадром для расейскіх "самалётаў-шпіёнаў", альбо ўвогуле адмовіцца ад удзелу ў гэтым пакце.

Апошні варыянт не задавальняе Расею, якой будзе вельмі нязручна зьдзяйсняць развед-вальныя палёты над Заходняй і Цэнтральнай Эўропай, бо Украіна пакуль таксама не ра-тыфікавала Дагавор, а краіны Балты яго нават не падпісалі.

СІМ

Творы Ул. Сыракомлі вельмі лірычныя. Не-здарма адзін з яго вершаў "Паштальён" у перак-ладзе на рускую мову стаў шырока вядомай рускай народнай песьняй "Ямшчык". У паэзіі вясковага лірыка знайшлі адбітак усе бакі бела-рускага жыцця напярэдадні скасаваньня пры-гоннага права.

Традыцыі народнасьці, якія выдатна вы-явіліся ў творчасці Ул. Сыракомлі, плённа разьвіваліся ў творах большых беларускіх літаратараў. Асабліва выдатна і трапна ўдавалася гэта Янку Купалу. Менавіта ён прысь-вяціў такія радкі беларускаму лірніку Уладзіславу Сыракомлі.

Час патрапіць усё пакрыць, адалеці,
Пуці нават змарнеюць у плесні,-
Покі будзе душа хоць адна жыць на сьвеце,
Будуць жыць і лірнікі песьні.

Сабраў Г.АСТРОЎСКІ.

КАНЧАТКОВАЕ РАШЭНЬНЕ НЕ ПРЫНЯТА

У Менску адбыўся чарговы раунд перагаво-раў камісіі па дэмаркацыі і дэлімінацыі белару-ска-летувіскай мяжы.

Як паведаміў старшыня беларускай камісіі С.Агурцоў, на перагаворах у Менску паўсталі некаторыя рознагалосьці па вызначэньню канк-рэтных ліній мяжы. Для больш падрабязнага ўзагадненьня іх у пачатку сьнежня ў Вільню на чарговы раунд перагавораў накіруецца белару-ская дэлегацыя. У сталіцы Летувы плануецца канчаткова ўзагадніць тэкст дагавора і прад-

ставіць яго на ратыфікацыю міністэрствам за-межных спраў абедзьвюх краін.

Летувіскі бок не спрабаваў ініцыяваць пераг-ляд раней прынятага рашэньня па станцыі Га-дучішкі. У хуткім часе будзе падпісана асобнае пагадненьне. Яно будзе прадугледжваць пера-дачу Летуве будынка станцыі з абсталяваньнем, якое будзе рабіць дазіметрычныя замеры па вы-значэньню ўзроўню радыяцыі на Ігналінскай АЭС. А зямлю, на якой знаходзіцца станцыя, Летува будзе арэндаваць у Беларусі.

СІМ.

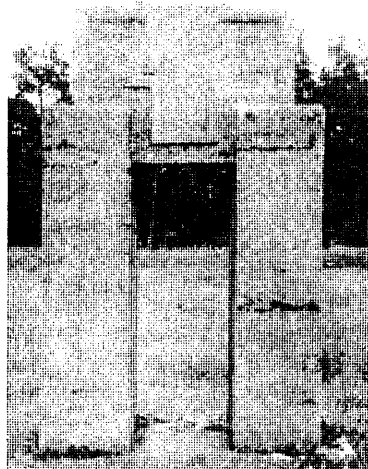
ПУНКТ ГЛЭДЖАНЬНЯ

Культурным грамадзтвам лічаць тое, якое ў належным парадку трымае могілкі. Калі хто бывае ў Заходніх дзяржавах, дык здзіўляецца, у якім добрым стане трымаюцца там могілкі, дзе пахаваны нашы суайчыннікі. А як у нас? Зусім іншы малюнак можна ўбачыць на могілках, што ў вёсцы Котра Абухаўскага сельскага савета. Тут былі могілкі нямецкіх салдат, загінуўшых падчас Першай сусьвет-най вайны. У свой час месца пахаваньня было агароджана, з боку дарогі была ўваходная брама, а ў цэнтры могілак - арка з рэлігійным сімвалам. Але агароджа знікла, брама прапала, з аркі зьнялі рэлігійны сімвал, а замест магілаў зьяўляюцца ямы. Іх раскапалі зьлачынцы, шукаючы каштоўнасьці. У такім непрыглядным выглядзе могілкі знаходзяцца і сёньня.

Калі ж могілкі прыйшлі ў заняпад? Падчас савецкай улады. Пры буржуазнай уладзе Польшчы яны трымаліся, як мае быць. Можна падумаць, што гэта адносіны да могілак, дзе пахаваныя варажыя салдаты для быўшай царскай дзяржавы. Але ж гэта не так. Каля г.Скідаля у лясным гаі "Бор" былі могілкі, дзе пахаваны жаўнеры Расейскай імперыі, загінуўшыя ў Першай сусьветнай вайне. І што ж? Гэтыя могілкі пасля вайны зніклі. Узвышша, на якім яны былі, раскапалі і разам з зямлёй і чалавечымі кашчымі вывезьлі на будоўлі. Цяпер тут на месцы могілак вырас сасновы лес, але сярод дрэў там-сям валяюцца чалавечыя рэшткі. І гэта не адзіны прыклад абыхавасці.

На хутары вёскі Котра, на прысядзібным надзеле К.А.Цыплі была выяўлена магіла жаўнера Айчынай вайны. Адны гаво-раць, што гэта савецкі, а другія - што нямецкі. Аб гэтым вядома не толькі ў Абухаўскім сельсавеце, але і ў раёне. Але ж прайшоў год, і ніхто не зьбіраецца рабіць перазахаваньне. Ці не зьдзек гэта?

НА ЗДЫМКУ: арка на нямецкіх могілках у в.Котра.
Фатаграфаваньне Ільіа БАРЫСАЎ.

ДА ІНТЭНСІЎНАЙ
ПРАЦЫ
МЫ НЕ ПРЫВЫКЛІ

Валеры Семянчук скончыў Берасьцейскае музычнае вучылішча. Завочна - інстытут культуры. Працаваў па спецыяльнасьці, выкладчыкам сальфеджыю. Тры гады таму эміграваў да ЗША. Жыў у Нью-Джэрсі. Колькі часу таму ён ізноў аб'явіўся ў Горадні. Цяпер, як кажа сам, назаўжды.

Наша сустрэча з Валерам адбылася ў коле сяброў. Разгаварыць спадара "амерыкан-ца" было нялёгка. Аповяд яго атрымаўся горкі, балючы.

- Ехаў да Штатаў з вялікімі планами-ма-рамі. Хацелася распахнуць свой бізнес, быць уласнікам якой-небудзь фірмы ці хоць крамы. Далёкія родныя, якія далі мне запрашэньне, хоць і не гарантавалі дапа-могі, але ў лістах нагадвалі, што я знайду сабе працу і, зарабіўшы грошай, змагу ад-крыць сваю справу. "Амерыка - гэта краіна, якая кожнаму дае шанцы", - лаканічна закан-чвалі свае лісты родныя-амерыканцы.

Калі зышоў з борту самалёта, то падало-ся, што трапіў у краіну казак. Усё ў каляро-вых і неонавых рэкламах. На гэтым маё ўважэньне пра краіну-казку і скончылася. Найперш пры пошуках працы паўстаў моўны бар'ер. Давялося на паўгады ісьці на курсы ангельскай мовы. Курсы платныя. Добра, што сваёй заплатай за мяне, ды яшчэ кармілі і далі прытулак. (Як я потым дазнаўся, у іх не было іншага выйсьця, бо калі ў магістраце яны ставілі пячатку на запрашэньне, то падпісалі паперу, што па-куль я не знайду працу, яны павінны мяне апекаваць. Пры невыкананьні ўмоў ім бы давалася плаціць у касу мэрыі грошы на маё ўтрыманьне).

Вывучэньне ангельскай мовы скончыла-ся. Сваёкі пажадалі хутчэй пазбавіцца праблемы. Якраз у паўночна-ўсходніх шта-тах пачыналася ўборка гародніны. Агенцт-вы, біржы па найму рабочай сілы запрашалі на сезонныя работы. Да адной такой фірмы і скіравалі мяне родныя.

Два месяцы непалёх Нью-Джэрсі на плантацыі я зьбіраў памідоры, цыбулю, ківі. Грошы выдавалі кожны панядзелак. Упраўляючы выдаваў заробак у канвертах. Тым, хто меў рахунак у банку, рабіліся пе-ралікі.

Пяцьсот долараў штопанядзелак - вы-датна. Але інтэнсіўная праца выматвала да

завуць выхадцаў з Польшчы - інтэнсіўна працаваць не хочучы. Шукаюць лягчэйшай працы. Напрыклад, націскаць кнопкі на транспарцёры ці пакаваць гародніну да скрынак. Пры гэтым яны любяць пакіць: "Ляцін, курд - у працы гурт, а поляцы - не да працы."

- Скажыце, чым займаецца ў час працы гаспадар?

- У яго мноства спраў. Кантракты, кан-курэнцыя тавару, узаемадзейнасьць, абслу-гоўваньне тэхнікі, нагляд за якасьцю і яшчэ шмат дробязей. Гаспадар, а па-амерыкан-ску фермер - гэта кіраўнік, бухгалтар, ме-ханік. Канешне, ёсьць дапамога з боку жонкі, дзяцей, але ў большасьці спраў ра-шаючае слова за гаспадаром.

- Што, усе паломкі, арганізацыю пра-цы, тэхналагічнага працэсу вырашае адзін чалавек?

- Безумоўна не. Гаспадар заключае толькі дамовы. Трэба зрабіць прафілактыку ці рамонт абсталяваньня - дамаўляюцца з спецыялізаванай фірмай. Жадаеш, каб твой тавар быў, як кажучы, па ўсім сьвеце, заключы адпаведную ўмову з дылерскімі фірмамі. Ведаецца, і так жыве ўся Амерыка. Ніхто не займаецца адразу ўсім. Кожны мае сваю дзялку работы і ста-раецца выконваць яе адмыслова. Адсюль, відаць, і такі вынік.

- Ну, а адпачынак фермер хоць мае?

- З ранку і да 18 гадзін усе працуюць. Шукаюць кліентаў, прапановы. Пасьля 18 гадзін банкі, установы, канторы зачыняюцца. Працоўны дзень скончыўся. Што не вы-рашана сёньня, будзе зроблена заўтра. Больш на сёньня амерыканцам няма куды сьпяшацца. Яны едуць у бары, рэстараны, клубы. Слухаюць музыку, п'юць віскі, піва, віно. Вячэрні адпачынак доўжыцца да 11-12 гадзін. Затым усе едуць да хаты, каб назаўтра круціцца, на колькі стае моцы.

Што б вы пажадалі тым, хто зьбіраецца ехаць паспытаць сябе ў Амерыцы?

Рабіце гэта як мага раней. Прыкладна ў 22-25 год. У гэтым узросьце можна ўцягнуцца да рытмічнага амерыканскага стылю жыцця. Калі вам пад 40, не абман-вайце сябе надзеяй, што ў вас яшчэ ёсьць час. Вам не зрабіць у гэтай краіне бізнэсу. Не хопіць сілы, часу і трываласці. Больш-шае, на што можна разьлічваць - гэта на малакваліфікаваньня працы і невялікую рэнту па сацыяльнаму забесьпячэньню.

Г.АСТРОЎСКІ.

ЮБІЛЕІ

ПЕРШЫ ЛЕТАПІСЕЦ НАШАЙ ГІСТОРЫІ

Да 210-годдзя з дня нараджэння і 130-годдзя з дня сьмерці Тэадора Яфімавіча Нарбута

У выніку вуніі Вялікага Княства Літоўскага з Рэччу Паспалітай і бесперапынных войнаў з Маскоўяй беларускі народ стаў траціць сваё грамадзка-палітычнае аблічча. Зьнявечаная беларуская зямля апынулася на стыку двух патокаў асіміляцыі: з захаду - польскай і з усходу - рускай. Здавалася, ўжо нішто не выратуе гэты народ. Але, нібы ад сутыкнення рознаполсных зарадаў, высыялася іскра, якая потым загарэлася агнём адраджэння беларускай нацыі. Адным з першых змагаюў за загубленую незалежнасьць стаў Тэадор Нарбут. Ён пакінуў значны сьлед у культурным жыцці і патрыятычным руху на Беларусі і Літве.

Нарадзіўся Тэадор Нарбут у 1784 годзе ў радавym маёнтку Шаўры былога Лідзкага павета (цяпер калгас “Сьветлы шлях” Воранаўскага раёна). 15-цігадовым юнаком паступіў на матэматычны факультэт Віленскага ўніверсітэта. У 1803 годзе здаў іспыты ў корпус ваенных інжынераў у С.Пецярбургу і атрымаў тытул выкладчыка ў другім каэдэцім корпусе. У 1804 г. быў разам з прускімі інжынерамі і займаўся рэгуляваньнем рэчышча Немана.

Т.Нарбут прымаў непасрэдны ўдзел у войнах з Францыяй (1807 г.) і Швэцыяй (1808-1809 гг.) Быў два разы паранены, а ў боі пры Або ў Фінляндыі - моцна кантужаны. Узнагароджаны ордэнам Сьвятога Ўладзіміра і двума ардэнамі Ганны. Як вайсковы інжынер будаваў батарэі на востраве Ругене. Распрацоўваў праект і будаваў Бабруйскую крэпасць.

Пэранесеная кантузія і праца на балоце пры пабудове крэпасці пазбавілі яго слыху. У 1812 годзе ў чыне інжынер-капітана ён выйшаў у адстаўку. Пасяліўся ў сваім маёнтку Шаўры і заняўся навукай. Інжынер, гісторык, археолаг, перакладчык, краязнаўца, этнограф, бібліяфіл і калекцыянер, знаўца 9-ці замежных моў - вось што спалучалася ў гэтай дарагітай асобе. Адным з першых пачаў вёсьці на Беларусі архэалагічныя раскопкі. За 50 год ён сабраў унікальную бібліятэку па гісторыі Літвы (так тады называлася Беларусь), многа рукапісаў і выпісак з архіваў, што дазволіла яму выдаць дзевяцітомную “Гісторыю літоўскага народа”. Акрамя таго, адшукаў і ўвёў у навуковае ўжываньне каштоўныя гістарычныя зьвесткі. Менавіта дзякуючы яму, ўбачыў сьвет старажытнейшы летапіс “Хроніка Быхаўца”. Пісаў Нарбут на польскай мове, бо гэта была на той час афіцыйная мова. Нарбут, як і лепшыя прадстаўнікі беларускага народа, не мелі магчымасьці працаваць на беларускай ніве, а таму сваёй працай і талентамі жылі ў польскую культуру (Міцкевіч, Адынец, Крашэўскі, Сыракомля, Чачот, Почобут, Наркевіч, Ажэшка), то рускую (Спасовіч, Дастаеўскі, Глінка), ці іншых народаў (Дамейка).

Амаль уся творчая тэматыка яго навуковых працаў тычыцца роднай Літвы. Чырвонай ніткай у іх праходзіць любоў да роднага краю.

Далёка не ўсё ў яго працах навукова абгрунтавана, а нават сёе-тое, як сьцьвярджаюць сучасьнікі, напісана памылкова, ці непрафэсійна. Гэта можна апраўдаць, бо яго дасьледаваньні праводзіліся без дзяржаўнай падтрымкі, па ўласнай ініцыятыве і за ўласныя грошы. Многія архіўныя матэрыялы яму былі недаступныя, а архілагічныя працы амаль адсутнічалі.

І ўсё ж працу Т.Нарбута па напісаньню гісторыі Літвы можна параўнаць з працай Карамзіна па стварэньню Гісторыі Расейскай Дзяржавы. Але калі прозьвішча Карамзіна вядома кожнаму школьніку, то пра Нарбута гэтага не скажаш.

Цікавым было і асабістае жыццё Т.Нарбута. Маёнтак Шаўры, дзе ён пасяліўся пасля вайсковай службы, быў невялікі. На малюнку вядомага мастака Напалеона Орды, пазначаным “Шаўры, маёмасьць Нарбутаў”, відаць аднапавярховы драўляны крыты гонтай дом. Побач яшчэ адзін невялікі, магчыма, жылы будынак і гаспадарчыя пабудовы.

У 1818 годзе ў гэтым маёнтку ў якасьці служанкі зьявілася сірата Хрысьціна Падзеўская (1803-1899). Бацька яе Ігнась быў удзельнікам паўстаньня 1794 года. Хрысьціна была энэргічнай і працавітай дзяўчынай, якая добра разьбіралася ў гаспадарчых справах. Т.Нарбут, заняты навуковай працай, у хуткім часе прызначыў яе эканомкай і даручыў вёсьці ўсю гаспадарку ў маёнтку.

У 1831 годзе ў час паўстаньня ён дапамагае паўстанцам наладзіць выраб гармат, а таксама распрацоўвае для паўстанцкага генерала Гігульта праект захопу віленскіх умацаваньняў, за што пасля зьнішчэньня паўстанцаў быў арыштаваны царскімі ўладамі.

Хрысьціна, распаўдаўшы статак, з атрыманымі грашыма едзе ў Вільню і, падкупіўшы царскіх чыноўнікаў, дабіваецца вызваленьня Тэадора з турмы. Ад гэтага часу Тэадор зьявляецца сваё жыццё з Хрысьцінай. У 1832 годзе ў іх нараджаецца сын Людвіг. Праўда, абвянчаліся яны ў 1840 годзе, калі ў іх было ўжо пяцёра дзяцей. А ўсяго ў іх сям’і было 11 дзяцей, але трое памерлі малымі. Апошні сын Станіслаў нарадзіўся ў 1853 годзе, калі Тэадору было 68 год, а Хрысьціне - 50.

Значнай падзеяй у жыцці Нарбутаў было паўстаньне 1863 года пад кіраўніцтвам К.Каліноўскага. Яшчэ ў 1862 годзе на сямейным савеце было вырашана ўсёй сям’ёй падтрымліваць паўстаньне. Дом у Шаўрах ператварыўся ў явочны пункт і месца захоўваньня зброі і амуніцыі. Тут хаваліся дзеве гарматы, стрэльбы, порах.

13 лютага 1863 года па загаду Віленскага рэвалюцыйнага камітэту старэйшы сын Тэадора

Людвіг быў прызначаны паўстанцкім ваенным начальнікам Лідзкага павета і разам з малодшым братам Балеславам, які стаў яго ад’ютантам, і шасьцю сялянамі адыйшоў у Дубічанскую пушчу, дзе яны пачалі фарміраваць паўстанцкі атрад. Хутка атрад ўзрос да 300 чалавек, у ім былі два рускія афіцэры, некалькі лекараў, сярод афіцэраў быў і вядомы мастак Міхал Андрыёлі.

Ёсьць ускосныя зьвесткі, што ў шэрагах паўстанцаў быў і Ф.Багушэвіч. Вялікі рэзананс сярод ахопленых паўстаньнем мясцін атрымалі рэйд атрада ў бок Вільні і бітва пад Руднікамі.

Тры месяцы трымаў у напружаньні атрад карныя царскія войскі, пакуль праз здрадніка царскаму палкоўніку Цімафееву не ўдалося выведаць месца знаходжаньня атрада і 5 траўня 1863 года разьбіць яго. У боі быў забіты і Людвіг Нарбут, які разам з 12 паўстанцамі пахаваны ў брацкай магіле каля Дубіцкага касцёла. Рэштка разьбітага атрада пад кіраўніцтвам Балеслава Нарбута адыйшлі ў Гарадзенскую пушчу, але 12 траўня былі канчаткова разьбіты на Кадышскай пераправе праз раку Ганчу. З таго часу на месцы Кадышскай пераправы захоўваецца ў добрым стане брацкая магіла, дзе пахаваныя паўстанцы. Сам Балеслаў застаўся жывым, але ў хуткім часе быў забіты ў ваколіцы Друскенік і адданы пад палявы суд. А потым быў сасланы на катаржныя работы ў Іркуцк. Пасля амністыі ў 1880 годзе Балеслаў вярнуўся ў Шаўры, дзе і памёр у 1889 годзе.

Апроч Людвіга і Балеслава актыўнай удзельніцай паўстаньня была сястра Тэадора, якая пасля яго паржэньня ўцякла ў Парыж, а потым пераехала ў Кракаў, дзе памерла ў 1925 годзе.

Яшчэ адзін сын Нарбута, Францішак (1845-1892) прымаў актыўны ўдзел у паўстаньні ў якасьці капітана Узброеных Сіл у Вільні. Яму таксама ўдалося па задуманьні паўстаньня ўцячы да Парыжу. Францішак потым пераехаў у Вугоршчыну і працаваў інжынерам на чыгунцы.

За падтрымку паўстанцкага атрада амуніцыяй і правіянтам, “за плохое воспитание семьи” адстаўны інжынер-капітан Тэадор Нарбут і яго жонка Хрысьціна асабіста генерал-губернатарам Мураў’ёвым былі прысуджаны да цяжкага пакараньня: “Сослать в Сибирь, а имение конфисковать в пользу правительства, дом, для примера и устрашения других, должен быть уничтожен и место распахано плугом”. Вось так, каб ніякага сьледу не засталося ад іх на зямлі.

Абставіны крыху зьмянілі план выкананьня злачыннага прысуду. Старыя бацькі паўстанцаў былі разлучаны: Хрысьціна - выслана ў Пензенскую губернію, а цяжка хворы Тэадор - пакінуты

пад паліцэйскім наглядом у Вільні, дзе і памёр 15 лістапада 1864 года. Пахавалі Т.Нарбута каля бліжэйшага да Шаўраў парафіяльнага касцёла ў Начы, дзе і сёньня дагледжаная вернікамі, захоўваецца яго магілка.

Хрысьціна ў 1874 годзе вярнулася ў Шаўры, дзе і памерла ў 1899 годзе. Пахавана на Шаўрынскіх могілках разам з сынам Балеславам.

Яшчэ ў Нарбутаў быў сын Станіслаў, якому падчас паўстаньня было 10 гадоў.

Ён скончыў у 1879 годзе Мюнхенскі ўніверсітэт і атрымаў ступень доктара медыцыны. Працаваў прыватным доктарам у Брэслаўлі.

Падчас Першай сусьветнай вайны быў мабілізаваны ў войска. У адной з ваенных кампаній быў цяжка паранены. Яму аднялі нагу. У 1919 годзе ён вярнуўся зноў у Брэслаўль. Да самай сьмерці самаахвярна лекаваў людзей. Удзячныя браслаўчане пасля сьмерці (1926 г.) пахавалі яго на самым высокім месцы браслаўскага замчышча, а на сабраныя грошы паставілі помнік-стэлу ў яго гонар, якая і цяпер там стаіць.

Гарадзеншчына памятае сваіх самаахвярных дзеячоў.

Да 130-годдзя з дня сьмерці Тэадора Нарбута і юбілею паўстаньня 1863-1864 гг. на Шаўрынскіх могілках па ініцыятыве старшыні Гарадзенскай абласной краязнаўчай асацыяцыі сп.Андрэя Майсяёнка і намесьніка старшыні Воранаўскага райвыканкама Мікалая Кузьміча, а таксама мастакоў Алеся Дронца і Сьцяпана Янкоўскага пры ўдзеле працаўнікоў калгаса “Сьветлы шлях” Воранаўскага раёна на чале з яго старшынёю быў пастаўлены памятны знак у выглядзе вялізнага валуна з прымацаванай да яго дошкай з лаканічным надпісам: “1864-1989 гг. Сям’і Нарбутаў. Нашчадкі”.

У музэі Радунскай сярэдняй школы адкрыта экспазіцыя, прысьвечаная сям’і Нарбутаў. Двойчы (у 1989 і 1992 годзе) на іх Радзіме праходзілі навуковыя канфэрэнцыі, так званыя “Нарбутаўскія чытаньні”, на якіх зьбіралася шмат навукоўцаў не толькі з Гарадзеншчыны і з усёе Беларусі, але і з Летувы, Расеі, Польшчы.

У іх прымаў дзейны ўдзел прафесар Андрэй Мікалаевіч Нарбут, загадчык кафедры Маскоўскага аўтамабільна-дарожнага інстытуту, нашчадак Нарбутаў, а таксама ўнучка Станіслава і праўнучка Тэадора - доктар медыцыны з Варшавы Яніна Гелерт. Яна падаравала мясцоваму музэю чапек сваёй маці, які яна насіла ў Казахстанскім лагеры, куды была саслана бальшавікамі.

А.ТАЛЕРЧЫК,
сябра Гарадзенскай
краязнаўчай асацыяцыі;
А.МАЙСЯЁНАК,
Старшыня Гарадзенскай
краязнаўчай асацыяцыі.

БАРЫС КЛЕЙН: «Я АДЧУВАЮ ПАЧАТАК...»

(Заканчэньне. Пачатак у N39).

- З кім-небудзь з мясцовых уладных выдзяліліся гэтымі ідэямі?

- Не, таму што я не ведаю, да каго зьвяртацца, ды і ці варта гэта рабіць. Успамінаю ўрокі мінулага...

...Дзейнічаючы саматуж, без якіх - кольвечы сродкаў, Барыс Самуілавіч Клейн там, у Амерыцы, рабіў што мог для накіраваньня інвестыцый у рэспубліку, наладжваў культурныя і навуковыя сувязі. Вёў перамовы з амерыканскімі бізнесменамі, арганізаваў дзеве групы дзелавых людзей, готовых выехаць на Беларусь і ўкласьці свае капіталы ў эканоміку рэспублікі (толькі зьмена сьпікера парламенту і пучт у Маскве часова прыпынілі іх выезд). Сабраў невялікую суму валюты для ўзнаўленьня Міцкевічскіх мясыцін...

Трэба зразумець умовы, у якіх ён гэта рабіў, і ўлічваць псіхалогію амерыканцаў. Мой суб’яднік расказаў, як адзін мільянер запрасіў яго на абед, каб у нязмушанай гутарцы пабольш даведацца пра Беларусь і пра магчымасьць інвеставаньня сюды сваіх сродкаў. Размова атрымалася цікавай, але потым амерыканец, нібы між іншым, спытаў: “Скажыце, містэр Клейн, вы за сваю працу атрымліваеце якія-небудзь грошы ад беларускага ўраду?” Барыс Самуілавіч адказаў праўду: “Не”. І адразу заўважыў, што цікавасць да яго і яго прапаноў з боку бізнесмена прыкметна зьнізілася. Амерыканец проста не паверыў, што такой сур’ёзнай справай - арганізацыяй інвестыцый у рэспубліку - можна займацца на “общественных началах”.

Ёсьць над чым падумаць, ці не так? Ці маем мы права ігнараваць людзей, якія б маглі многае зрабіць для нашай рэспублікі, але пазбаўлены магчымасьцяў прымяніць свае сілы?

І ўсё ж у Горадню Барыс Самуілавіч прыехаў не з пустымі рукамі. Прывёз ідэю стварэньня “Шляху Касцюшкі” і першапачатковую суму ў доларах для адраджэньня сядзібы вялікага земляка. Тадэвуш Касцюшка - нацыянальны герой Амерыкі і Польшчы. Прыйшла пара аддаць яму даніну павагі і на Радзіме.

У дні, калі Б.С.Клейн гасьцяваў на Радзіме, яго можна было сустрэць у розных мясцінах: у дзяржуніверсітэце, бібліятэках, грамадзкіх фондах, Саюзе палякаў, у беларускіх банкіраў... Да ўсяго яму ёсьць справа, за ўсё баліць душа...

- Барыс Самуілавіч, я здзіўляюся вашай актыўнасьці і жыццязьстойлівасьці. Няўжо не засталася пачуцьця горыч, жаданьня адпомсціць за ўсе вашыя крыўды? Ніхто ж так і не прынёс вам прабачэньня за дарэмна патрачаныя гады вашага жыцця.

- Ніякіх прабачэньняў я не чуў. І хаця вы маеце рацыю, бо як мінімум восем гадоў былі загублены дарэмна, я хацеў бы адыйсьці ад гэтых думак. Жыць толькі мінулым немагчыма, асабліва ў такой сітуацыі. Адно скажу: тады ў глыбінях душы жыло адчуваньне канца. А цяпер зьявілася іншае пачуцьце - адчуваньне пачатку...

- Але чаму? Чаму напрыканцы шасьцідзiesiąтых, калі становішча ў грамадзтве выглядала куды больш добраспрыяльна, вамі і вашымі сябрамі валодаў такі глыбокі

песімізм, а сёньня, калі навокал сапраўды разбурыныя і галечы, вы мяркуюце інакш?

- Таму што я бачу пачатак адраджэньня. Я не магу вызначыць свае матывы, але, можа быць, галоўнае, што падсілкоўвае мой аптымізм, - гэта людзі. Я бачу зусім іншых людзей. Не, яны не зламаныя бедэтвам. Яны неразвучыліся сьмяяцца, яны многае зразумелі і шукаюць выйсьце. Канешне, яшчэ амаль ніхто не ведае, з якога боку брацца за справу. Але, мне здаецца, людзі паверылі ў свае сілы, зразумелі, што ніхто іх не выратуе акрамя іх жа саміх. Гэты пералом у сьвядомасьці людзей, на мой погляд, - самае галоўнае. Паглядзіце: яны перасталі шукаць тых, на каго можна скінуць віну за сёньняшні крызіс. Іх больш хвалюе, дзе прыкласьці свае сілы і як выжыць... Таму не варта хаваць нацыю, якая зьяўляецца выключна жыццяздольнай.

- Для такога сьцьвярджэньня ёсьць нейкія падставы?

- Не магу сабе ўявіць, каб іншы народ, прайшоўшы праз Чарнобыль, зьбяднелі і абрабаваны, мог бы так добра выглядаць, захоўваць чалавечую годнасьць, падаўляць у сабе агрэсіўнасьць. Я нават не ўпэўнены, што гэта ўдалося б, скажам, амерыканцам, калі б яны трапілі ў такое становішча.

Ведаецца, некаторыя рэчы за мяжой пачынаеш адчуваць асабліва востра. За гэтыя гады я зразумеў, што беларуская нацыя пры ўсім яе бедках - адна з самах устойлівых у сьвеце. Бо галоўнае, што ўдалося захаваць, - беларускі нацыянальны характар, роўнага якому, на мой погляд, няма нідзе. Менавіта жыхары Беларусі ад-

розьніваюцца асабліва беражлівымі адносінамі да іншага чалавека, глыбіннай тактоўнасьцю, дабрывёй, шчырасьцю, высокай ступеньню цяроплівасьці і вельмі малой мераю да канфліктнасьці. А яшчэ, магу запэўніць, больш прыгожых людзей, чым у Заходняй Беларусі, я не бачыў нідзе...

- З кім настроем, з якімі планами вы ад’язджаеце?

- Я ад’язджаю з жаданьнем зрабіць максімум таго, што магу для сваёй Бацькаўшчыны. Гэта гучыць голасна, таму што магу я пакуль мала. Але ўсё ж спадзяюся, што пра мяне ўспомняць, калі захочуць выкарыстоўваць мае веды, мой вопыт (цяпер ужо і амерыканскі) і хоць чымсьці дапамогуць у маіх намаганнях.

І яшчэ адно, запаветнае. Калі лёс абарве маё жыццё, то мне хацелася б, каб тут, на Радзіме, хто-небудзь ўспомніў пра мяне і сказаў прыкладна так: “Ён пайшоў у НАШ лёс і... не вярнуўся...”

***

На сыяне ў пакоі, дзе мы размаўлялі, вісіць партрэт Барыса Самуілавіча, напісаны вядомым пецярбургскім мастаком М.Дзятлавым у 1968-м годзе. У вачах - глыбокі боль і смутак.

І вось гэтыя ж вочы наяве, толькі праз дваццаць тры гады. Яны зусім іншыя! Патанаючы ў іх, я ўспамінаю Дантэ: “Vita nuova” - новае жыццё...

АЛА БІБІКАВА.

ТЭЛЕПРАГРАМА

5 ПАНЯДЗЕЛАК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

16.15 Тэлебачанне — школе. Старажытныя беларускія гарады 16.40 "Бімбат" 17.00 Навіны 17.10 Кампазітары Беларусі. А.Літвіноўскі 17.40 Праспект 18.10 Навіны (Брэст) 18.35 Навіны ВВС 19.10 Аэробіка 19.40 Што на свеце пачуваецца? 20.30 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Імгненне пчырасці 21.45 Вертыкаль 22.20 Спартыўны тэлекур'ер 22.40 Пяць хвілін на жарты 22.45 Пад купалам Сусвету 23.00 НІКа 23.15 Дайджэст 23.25 "Паласа Сімарона"

КАНАЛ "АСТАНКІНА"

5.30 Раніца 7.50, 8.50, 9.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны 8.00 "Топка Джыджы" 8.25, 18.30 "Дзікая Роза" 9.00 Што? Дзе? Калі? 14.00 Пад знакам Меркурыя 14.15 Хроніка дзелавага жыцця 14.25 Дазволяць прадстаўляць 14.40 Фондавы рынак 15.00 Новая імёны 15.30 Зорная гадзіна 16.20 "Элен і хлопцы" 16.50 Свет сёння 17.00 Ва ўсіх на вусях 17.30 Асцярожна, СНІД 17.40, 20.30 Надвор'е 17.45 "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Караян 18.00 Гадзіна пік 18.55, 21.25 Загадкі гісторыі 19.00 Добрай ночы, малышы! 20.40 Сустрача з А.Салжаніцыным 20.55 Гол 22.05 Кабара "Усе зоркі" 23.00 Пачына абывацелі 23.30 Аўташоу 23.50 Прэс-экспрэс

КАНАЛ "РАСІЯ"

6.30 Формула-730 7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Патрабуюцца... Патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей 8.00 Навіны АВС 8.25, 21.50 Кліп-антракт 8.30 Дзеша 9.00 "Пятая пятніца", м/ф (Германія) 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 11.05, 13.20 "Дзелявая Расія" 13.45 "Халасцякі", "Крэзі", м/ф 15.10 Музычная мазаіка 15.25 Новая лінія 16.05 Там-там навіны 16.20 Свята кожны дзень 16.30 На шахматнай алімпіядзе 17.00 Ніхто не забыты 17.05 Выратаванне 911 18.00 "Фестываль прэм'ер". В.Арцёмаў 19.25 Падрабязнасці 16.35 "Спрут-6" 20.35 Рэпартаж 20.55 "Драма Андрэя Андрэвіча", д/ф 22.20 Рака часу 22.25 Аўтаімгненне 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Шахматная ліхаманка 22.50 Сола 23.35 Экзотыка 0.35 Зоркі гавораць

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ

12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм ТБ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямейская хваля" 13.00 Тэст 13.30, 14.45, 17.35, 19.25 Музычны момант 13.35, 22.10 "Глушак" 14.05 "Капітан", мульт 14.50 "Страсці", м/ф 16.25 Кідайка 17.05 "Сінюшчын калодзеж", т/ф 17.40 "Крыжкі-нулікі" 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 19.30 "Два галасы", м/ф 20.35 "Рандэву". С.Галанін 21.05 Мультфільм 21.10 Тэлемагазін 21.15 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 22.00 Ваш стыль 22.40 Баскетбол. "Спартак" (Санкт-Пецярбург) — "Чарычын капелішчык" (Таганрог) 23.15 "Гісторыя таблеткі", м/ф (Францыя), ч. 1

ПОЛЬШЧА-1

07.00 Кава ці гарбата? 09.00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09.30 Музычная праграма. 09.45 Гімнастыка. 09.50 Мультфільм. 10.00 Навіны. 10.10 Мама і я. 10.25 Дашкольнікі дома. 10.50 Ммі і нашы дзеці. 11.05 "Дынастыя Колбі". Серыял вытв. ЗША. 11.55 Музычная праграма. 12.00 Прыемнае з карысным. 12.30 Тэлежурнал. 13.00 Навіны. 13.10 Аграбізнес. 13.15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13.15 Сельскагаспадарчая праграма. 13.40 Хроніка 80-х. 13.55 Піраміды Перу. 14.55 Агчём і мячом. 15.10 Шукальнікі таямніц. 15.20 Энциклапедыя Другой сусветнай войны. 15.40 Тайная гісторыя СССР. 15.55 Праграма дня. 16.00 Музычны журнал. 16.30 Для маладых гледачоў. 16.55 Музычная праграма. 17.00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17.25 Гімнастыка розуму. 17.35 Спартыўны тэлежурнал. 18.00 Тэлеэкспрэс. 18.20 Публіцыстычная праграма. 19.10 Серыял вытв. Англіі. 19.40 Юбілейная праграма. 20.00 Вечарынка. 20.30 Навіны. 21.10 Тэлеатаж. 23.25 Пульс дня. 23.35 Тыздзень прэзідэнта. 23.45 Рэпартаж. 00.00 Навіны. 00.15 "Цыганка і ілліаці". Фільм вытв. Англіі. 02.00 Забаўляльная праграма.

ПОЛЬШЧА-2

08.00 Панарама. 08.10 Спорт. 08.20 Ранішні гасць. 08.30 Ангельская мова. 08.40 Студыя другой праграмы. 09.00 Мясцовая праграма. 09.30 "Шерлак Холмс і доктар Ватсан". Серыял вытв. Англіі. 10.00 Свет жанчын. 10.30 Дакументальны фільм. 11.00 Мультфільм. 11.30 Тэлежурнал. 12.00 Рэпартаж. 12.30 Каляровыя песні. 13.00 Брытанскі музей. 13.50 Кракаўскія легенды. 14.00 Панарама. 14.20 "Чараўнік з вуліцы Вязай". Серыял вытв. ЗША. 15.05 Тэлечасопіс. 15.55 Прывітанне. 16.00 Мультфільм. 16.30 Спартыўная студыя. 17.00 Тэлечасопіс. 17.10 Айчына. 17.30 Тэатральная праграма. 18.00 Партрэт Сталіна. 19.00 Панарама. 19.10 Мясцовая праграма. 20.00 Кола фартуны. 20.35 Мультфільм. 21.00 "Прыпынак Аляска". Серыял вытв. ЗША. 21.45 Прыпынак другой праграмы. 22.00 Панарама. 22.30 Канцэрт. 22.35 Дакументальны фільм. 23.35 Культурна-публіцыстычная праграма. 00.00 Дайце знак жыцця. 00.30 Дэпартамент мастацтва. 01.00 Панарама. 01.05 Спартыўная студыя. 01.15 Музычная праграма.

6 АЎТОРАК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00, 17.30, 18.10 (Віцебск), 18.35 (ВВС) Навіны 8.10, 23.45 Дайджэст 8.20, 19.50 Пяць хвілін на жарты 8.30 Дзелавыя веснік 8.45 "Рамэо і Юлія". Фрагмент балета на музыку Г.Берліёза 9.00 Тэлебачанне — школе. Старажытныя беларускія гарады 9.25 "Паласа Сімарона" 10.40 "Чарапашкі ніндзя" 11.30 "АВС-клуб" 11.45 "Заўтра была вайна", м/ф 13.10 "Настальгічны дывертысмент", ч. 5 14.10 "Не адлята, зямлянін!", м/ф 14.45 "Нов і К" — топ-10 15.50 "Самотная, альбо Вершніна", д/ф 16.10 Тэлебачанне — школе. А.Дударэў. "Вечар" 16.40 "Бімбат" 17.10 "Дарога да дому", муз.фільм 17.30 "Я заўсёды быў беларусам", нарыс 17.50 Тэлежурнал "Удача" 19.10 Эканаміст 19.20 Мост 19.55 "Маё каханне, мой смутак" 20.30 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Пад купалам Сусвету 21.50 "Добрыя намеры", с. 4 22.40 Хакей. "Цівалі" (Мінск) — "Сокал" (Кіеў) 23.30 НІКа 23.55 "Маленькая паслуга", м/ф

КАНАЛ "АСТАНКІНА"

5.30 Раніца 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны 8.00 "Топка Джыджы" 8.25, 18.25 "Дзікая Роза" 9.00 Ты помніш, таварыш... 9.30 Канцэрт народнай музыкі 14.00 Дзверы ў малы бізнес 14.15 Хроніка дзелавага жыцця 14.25 Культурна-бізнес 14.35 Аўтасалон 15.00 Васцелья ноткі 15.30 Чароўны свет, ці Сінема 16.00 Джэм 16.20 "Элен і хлопцы" 16.50 Свет сёння 17.00 Тайны Старой плошчы 17.30 Загадка СБ 17.40, 20.30 Надвор'е 17.45 "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Ж.Кусто 18.00 Гадзіна пік 18.55 Тэма 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 З першых рук 20.50 Песня-94 21.35 "Па Таганцы ходзяць танкі", м/ф 23.10 Канал ілюзіі 23.50 Прэс-экспрэс

КАНАЛ "РАСІЯ"

6.30 Формула-730 7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Патрабуюцца... патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей 8.00 Навіны АВС 8.25 Вайсковы кур'ер 8.40 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 11.05, 13.20 Дзелявая Расія 13.45 Выратаванне 911 15.10 Музычная мазаіка 15.20 "Жарабец-хітун", с. 4 15.50 Там-там навіны 16.05 Свята кожны дзень 16.15 Здарова жыццё 16.30 На шахматнай алімпіядзе 17.00 Бесшумныя лідэры 17.30 Кіно ў снежні 17.40 Парадак дня 18.05 Л-клуб 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Бадззяга ў Беверлі Хілз", м/ф (ЗША) 21.20 Фільм-прэм'ер 21.40 ЭКП 22.20 Рака часу 22.25 Аўтаімгненне 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Шахматная ліхаманка 22.50 Футбол. 1/4 кубка УЕФА, "Ювентус" (Турын) — "Адміра-Вакер" (Вена) 0.35 Зоркі гавораць

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ

12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм ТБ 12.10 "Во-жык, сабака і хлопчыкі Ніка", мульт 12.25 "Нямейская хваля" 13.00 Хуткая дапамога 13.30, 14.25, 17.50, 18.30, 19.25, 21.30 Музычны момант 13.35, 22.10 "Глушак", м/ф 14.05 Мультфільм 14.50 "На цябе спадзяюся", м/ф 16.15 Чароўная лінія 16.30 А.Фрэйдліх. Выбранае 17.25 Пала-сатыя музыка 17.40 Студыя "Увэй" 17.55 Па ўсёй Расіі 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.0 Вялікі фестываль 19.30 Пецярбургскі ангажэмент 20.15 "Золата "Зеніта", д/ф 20.35 Кансерватар 21.10 Тэлемагазін 21.20 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 22.00 Ваш стыль 22.40 "Пікавая дама", м/ф

ПОЛЬШЧА-1

07.00 Кава ці гарбата? 09.00 "Першыя пацалункі". Серыял вытв. Францыі. 09.30 Праграма для дзяцей. 10.55 Гімнастыка. 10.00 Навіны. 10.10 Мама і я. 10.25 Дашкольнікі дома. 10.50 Пагаворым пра дзяцей. 10.55 Англіійская мова для дзяцей. 11.00 Серыял вытв. ЗША. 11.45 Еўрапейскі партрэт. 11.55 Музычная праграма. 12.00 Рынак працы. 12.20 Запрашэнне да стала. 12.30 Тэлежурнал. 12.50 Сто гадзёў. 13.00 Навіны. 13.10 Аграбізнес. 13.15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13.15 Сельскагаспадарчая праграма. 13.40 Атам, зоркі, жывіце. 14.00 Серабро. 14.30 Джойсцік. 14.50 Кніга цудаў тэхнікі. 15.05 Лік матэматыкі. 15.20 Думаючая машына. 15.45 У свеце навукі. 15.50 Праграма дня. 16.00 Музычная праграма. 16.30 Маладзёжная праграма. 17.00 "Першыя пацалункі". Серыял вытв. Францыі. 17.25 Праграма для дзяцей. 18.00 Тэлеэкспрэс. 18.20 Арыя са смехам. 18.40 Аўтамагніт. 19.05 Мультсэрыял. 19.30 Сенсацыі XX стагоддзя. 20.00 Вечарынка. 20.30 Навіны. 21.10 "Ходзіць па гораду Мікалай". Фільм вытв. Чэхіі. 22.40 Пульс дня. 23.00 Сеймограф. 23.10 Міжнародны фестываль. 23.30 Гульня на грошы. 00.00 Навіны. 00.15 Дакументальны фільм. 01.10 Родам з Польшчы. 01.40 Суседзі. 02.10 Культурна-публіцыстычная праграма. 02.30 Музычная праграма.

ПОЛЬШЧА-2

08.00 Панарама. 08.10 Спорт. 08.20 Ранішні гасць. 08.30 Ангельская мова. 09.00 Мясцовая праграма. 09.30 "Шерлак Холмс і доктар Ватсан". Серыял вытв. Англіі. 10.00 Свет жанчын. 10.30 Дакументальны серыял. 11.00 Фільм для дзяцей. 11.30 Тэлежурнал. 12.00 Тэлечасопіс. 13.00 Музыка — мая любоў. 14.00 Панарама. 14.20 "Забороненае каханне". Серыял вытв. Іспаніі. 15.10 Тэлечасопіс. 15.45 У чым справа? 15.55 Прывітанне. 16.00 Фільм дзяцей. 16.30 Спартыўная студыя. 17.00 Агляд кінахронік. 17.30 Тэлечасопіс. 17.40 Каталіцкая праграма. 18.00 Тэлечасопіс. 19.00 Панарама. 19.10 Мясцовая праграма. 20.05 Тэлежурнал. 20.35 Тэлечасопіс. 21.00 Забаўляльная праграма. 21.50 Тэлечасопіс. 22.00 Панарама. 22.30 Тэлечасопіс. 22.50 Экалагічная праграма. 23.00 Рэпартажы другой праграмы прадстаўляюць... 23.20 "Злачынства і правінанасць". Фільм вытв. ЗША. 01.00 Панарама. 01.05 Спартыўная праграма. 01.15 "Феміна". Фільм вытв. Польшчы.

7 СЕРАДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00, 17.00, 18.10 (Гомель), 18.35 (ВВС) Навіны 8.10 Эканаміст 8.20, 23.05 Дайджэст 8.30, 19.35 "Маё каханне, мой смутак" 9.00 Тэлебачанне — школе. А.Дударэў. "Вечар" 9.30, 22.40 Пяць хвілін на жарты 9.35 "Добрыя намеры", с. 4 10.30 "Дыназаўрыкі" 11.00 Мультклуб 11.30 "Планета людзей", ч. 1 12.05 "Распародчык балю", м/ф (Польшча) 13.50 "Следства вядуць Калабкі" 14.10 Відзьма-нявідзьма 15.15 А.Брукнер. Сімфонія N 9 16.35 "Бімбат" 17.10 "Між часамі", т/ф 17.20 "Лясному рэку праўду раскажу...". Пазэзія А.Куляшова 19.10 "Крок": "Карамболь" 19.40 Кола дзён 20.30 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Пад купалам Сусвету 21.50 "Добрыя намеры", с. 5 22.50 НІКа 23.15 "Сірано дэ Бержэрак", спектакль, ч. 1

КАНАЛ "АСТАНКІНА"

5.30 Раніца 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 17.50, 20.00, 22.20 Навіны 8.00 "Топка Джыджы" 8.25, 18.25 "Дзікая Роза" 9.00 Клуб падарожнікаў 14.00 Вытворчасць: буйны план 14.15 Хроніка дзелавага жыцця 14.25 Грошы і шчасце 14.35 Біржа працы 15.00 Паглядзі, паслухай... 15.20 "Лятаючы дом" 16.00 Цін-тонік 16.20 "Элен і хлопцы" 16.50 Свет сёння 17.00 Кампанія "Мір" 17.40, 20.30 Надвор'е 17.45 "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Е.Платон 18.00 Гадзіна пік 18.55 "Я цябе прысвечваю ў каханне...". М.Карачанцаў 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 Веснікі 21.20 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. "Пары Сен-Жармен" (Францыя) — "Спартак" (Масква) 23.20 Прэс-экспрэс 23.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Агляд матчаў

КАНАЛ "РАСІЯ"

6.30 Формула-730 7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Патрабуюцца... Патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей 8.00 Навіны АВС 8.25 Тэатральны раз'езд 9.10 Ранішні канцэрт 9.25 "Урокі Арменіі" 10.10 Мемуары 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 11.05, 13.20 Дзелявая Расія 13.45 "Бацькоўскі дзень", "Безнадзейная справа", м/ф 15.10 Музычная мазаіка 15.20 Студыя "Рост" 15.50 Там-там навіны 16.05 Свята кожны дзень 16.15 Звычайная справа 16.30 На шахматнай алімпіядзе 17.00 Панове-таварышы 17.15 Кліп-антракт 17.20 Гаспадар 17.50 Зоркі Амерыкі 18.25 Вуснамі дзіцяці 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Санга-Барбара" 20.30 Сам сабе рожысёр 21.00 Пяць хвілін пра наша жыццё 21.10 Сем нот у цыфры 22.20 Рака часу 22.25 Аўтаімгненне 22.30 Спартыўная карусель. 22.35 Шахматная ліхаманка 22.50 ЭКП 23.00 Творчасць шчаслівых сноў 23.30 Зоркі гавораць

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ

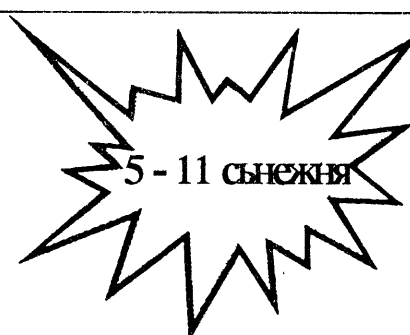
12.00, 14.30, 17.50, 18.30, 21.30 Інфарм ТБ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямейская хваля" 13.00 Хуткая дапамога 13.30, 14.25, 17.50, 19.25 Музычны момант 13.35, 22.10 "Глушак", м/ф 14.05 Мультфільм 14.45 "Бег па сонечным бакі", м/ф 16.15 Еўрапейскі калейдаскоп 16.40 "Жывыя струны, муз. фільм 17.15 Дзецяй пра зверанят 17.55 Гістарычныя алманахы 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 19.30 Юбілей А.Фрэйдліх 20.00 "Добры настрой", канцэрт 20.35 Блеф-клуб 21.10 Тэлемагазін 21.20 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 22.00 Ваш стыль 22.40 "Цікая дама"

ПОЛЬШЧА-1

07.00 Кава ці гарбата? 09.00 "Модна на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09.30 Праграма для дзяцей. 09.45 Гімнастыка. 09.50 Мультфільм. 10.00 Навіны. 10.10 Мама і я. 10.25 Дашкольнікі дома. 10.50 Пагаворым пра дзяцей. 10.55 Англіійская мова для дзяцей. 11.00 "Сонечны патруль". Серыял вытв. ЗША. 11.50 Музычная праграма. 12.00 Ад калыскі да школы. 12.30 Варшаўскі хор. 12.55 Наша грамадства. 13.00 Навіны. 13.10 Аграбізнес. 13.15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13.15 Сельскагаспадарчая праграма. 13.40 Серада артыстаў. 13.50 Запрашае музыка. 14.15 Паззія. 14.45 Гісторыя польскага радыё. 15.05 Пішыны і гук. 15.30 Венецыя ў фотаздымках. 15.55 Праграма на вечар. 16.00 Маладзёжная музыка. 16.30 Для моладзі. 16.55 Музычная праграма. 17.00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17.25 Праграма для дзяцей. 18.00 Тэлеэкспрэс. 18.20 Тэлежурнал. 18.45 Тэлежурнал. 19.05 "Сонечны патруль". Серыял вытв. ЗША. 20.00 Вечарынка. 20.30 Навіны. 21.10 Спартыўная студыя. 23.15 Пульс дня. 23.30 Рэпартаж. 00.00 Навіны. 00.20 "Чужая кроў". Фільм вытв. Канады. 01.55 Музычны фільм.

ПОЛЬШЧА-2

08.00 Панарама. 08.10 Спорт. 08.20 Ранішні гасць. 08.30 Курс анельскай мовы. 08.40 Раніца другой праграмы. 09.00 Мясцовая праграма. 09.30 "Шерлак Холмс і доктар Ватсан". Серыял вытв. Англіі. 10.00 Свет жанчын. 10.30 Дакументальны серыял. 11.00 Мультфільм. 11.30 Канцэрт. 13.00 Забытыя пісменнікі. 13.30 Рэпартаж. 14.00 Панарама. 14.20 "Двое шустрых з Анталіі". Серыял вытв. Германіі. 15.10 Тэлечасопіс. 15.55 Прывітанне. 16.00 Мультфільм. 16.30 Спартыўная студыя. 17.00 Жывёлы вакол нас. 17.30 Маладыя таленты. 18.00 Дакументальны фільм. 18.55 Розыгрыш лато. 19.00 Панарама. 19.10 Мясцовая праграма. 20.00 Тэлежурнал. 20.35 Забаўляльная праграма. 21.00 "Справы Росі О'Нэйл". Серыял вытв. ЗША. 21.45 Пені жыцця. 22.00 Панарама. 22.35 Экспрэс рэпартажы. 23.05 Тэатральная студыя другой праграмы. 00.10 Спартыўная студыя. 01.10 Панарама. 01.15 Спартыўная студыя. 02.15 Вялікі сімфанічны аркестр польскага радыё.

8 ЧАЦВЕР

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00, 17.00 (Гродна), 18.35 (ВВС) Навіны 8.10, 21.40 Пяць хвілін на жарты 8.15, 23.30 Дайджэст 8.25 "Маё каханне, мой смутак" 8.55 Аўта-парк 9.15 "Добрыя намеры", с. 5 10.05 "Гэта зусім не пра гэта", мульт 10.10 Творчае маладзёжнае аб'яднанне "Крок": "Карамболь" 10.40 "Дзівосны манеж", "Пекар і гультай", мульт 10.55 "Тайна Снежнай каралевы", м/ф 13.10 Тэлевізійны Дом кіно 13.50 "Песню бярэць з сабою", ч. 1 14.40 "Васцелья старэйшага брата", м/ф 15.50 "Роздум ля палітры", д/ф 16.10 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. Пучыянамі Андрэя Лабановіча 16.40 "Бімбат" 17.10 "Абуза", м/ф 17.40 Сумленне. Прыстойнасць. Бог 19.10 Вытокі. Урокі беларускай мовы 19.25 "Адраджэнне беларускай капэлы", ч. 3 20.00 "Крок": "Правінцыя, альбо Тое-сёе пракаперацыю" 20.36 Калыханка 21.00 Панарама 21.45 Пад купалам Сусвету 22.00 "Добрыя намеры", с. 6 22.50 Крымінальная хроніка 23.15 НІКа 23.40 "Сірано дэ Бержэрак", ч. 2

КАНАЛ "АСТАНКІНА"

5.30, Раніца 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны 8.00 "Топка Джыджы" 8.25, 18.25 "Дзікая Роза" 9.00 У свеце жывёл (з сударперакладам) 9.40 "Вялікі Ух", мульт 14.00 Расія на сусветным рынку 14.15 Хроніка дзелавага жыцця 14.25 Гульня па правілах 14.40 Мой маленькі бізнес 15.00 Мульткіроль 15.30 На балі ў Папалужкі 16.00 Камп'ютэр-хол 16.20 "Элен і хлопцы" 16.50 Свет сёння 17.00... Да 16 і старэйшым 17.30 Чалавек і закон 17.40, 20.30 Надвор'е 17.45 "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Францісіф 18.00 Гадзіна пік 18.50 Баскетбол. ЦСКА — "Сканаліні" (Італія) 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 Масква—Крэмль 21.00 Лато "Мільён" 21.30 "Не будзіце спячага паліцэйскага", м/ф (Францыя) 23.30 "Авацыя" прадстаўляе. У перапынку (23.50) — Прэс-экспрэс

КАНАЛ "РАСІЯ"

6.30 Формула-730 7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Патрабуюцца... Патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей 8.00 Навіны Эй-бі-сі 8.25 Кліп-антракт 8.30 Пасхалі 8.40 Тэлегазета 8.45, 19.35 "Санга-Барбара" 10.25 Гандлёвы дом "Ле-Монці" 10.40 Сялянскае пытанне 11.05, 13.20 Дзелявая Расія 13.45 Выратаванне 911 15.10 Музычная мазаіка 15.20 Студыя "Рост" 15.50 Там-там навіны 16.05 Свята кожны дзень 16.15 Штрыхі да партрэта 16.55 Жывём і кахаем 17.10 Будні 17.50 Ніхто не забыты 17.55 У свеце аўта-і мотаспорту 18.25 Свае гульні 19.25 Падрабязнасці 20.30 Шоства пачуццёў 21.00 Англа і К 22.20 Рака часу 22.25 Аўтаімгненне 22.30 Спартыўная кар

ТЭЛЕПРАГРАМА

9 ПЯТНІЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00, 17.00, 18.10 (Magilëu), 18.35 (ВВС) 8.10, 20.20 Пяць хвілін на жарты 8.15, 0.05 Дайджэст 8.25 "Па-даксьён", балет 9.00 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. Пуцянімі Андрэя Лабановіча 9.30 "Добрыя намеры", с. 2 10.20 "Казка пра старога рэха", мульт 10.25, 16.40 "Бімбат" 10.45 "Зялёны фургон", м/ф 13.05 Планаэта людзей. Жывапіс Заходняй Еўропы, ч. 2 14.05 "Песню бярыце з сабою", ч. 2 14.45 "На чыя прыгажуні", м/ф (Францыя) 16.10 "Адам і Марыя", "Іван Насовіч", д/ф 17.10 Рынак і мы 17.35 "Так гэта было...", 17.55 "Домік для ўсіх", мульт 18.25 Кантакт 19.10 Эканаміст 19.20 У нас дома 19.50 Працістанне 20.30 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Падарункі на добры настрой 21.55 Пад купалам Сусвету 22.05 "Дурні паміраюць па пятніцах", м/ф 23.50 НКА 0.15 "Я + Я"

КАНАЛ "АСТАНКІНА"

5.30 Раніца 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны 8.00 Сарока 8.20, 18.20 "Дзікая Роза" 9.00 Агарод круглы год 9.30 Экслібрыс 9.40 "Вайна славаў і насарагоў", мульт 14.00 Улада і рэфармы 14.15 Наш прагноз 14.20 Хроніка дзелавога жыцця 14.30 Шоу і бізнес 15.00 У гасцяў у кэжы 16.20 Рок-урок 16.50 Свет сёння 17.00 Чалавек і закон 17.40, 20.30 Надвор'е 17.45 "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Г. Герынг 18.00 Бамонд 18.50 Поле сьнегу 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 Чалавек тыдня 21.00 "Чорны квадрат", м/ф 23.15 Палібюро 24.00 Прэс-экспрэс 0.10 Музагляд

КАНАЛ "РАСІЯ"

6.30 Формула-730 7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.20 Патрабуюцца... Патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей 8.00 Навіны ABC 8.25, 20.55 Кліп-антракт 8.30 Зусім сакрэты 9.20 Пае-халі 9.30, 19.35 "Санта-Барбара" 10.20 Тэлегазета 10.25 Гандлёвы дом "Ле-Монці" 10.40 Салюскае пытанне 11.05, 13.20 Дзелавы Расія 13.45 "Тата", "Барвовая трава", к/ф 15.10 Музычная мазайка 15.20 Там-там навіны 15.35 Святая кожны дзень 15.45 Новая лінія 16.25 На шахматнай алімпіядзе 17.00 Дысней па пятніцах 17.55 Ваша права 18.10 Кар'ера 19.25 Падрабязнасці 20.30 Я — лідэр 21.05 К-2: "Ню" 22.20 Рака часу 22.25 Аўтаімгненне 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Шахматная ліхаманка 22.50 "Звычайнае забойства", м/ф (Германія) 0.35 Зоркі гавораць

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ

12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм ТВ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямечка хваля" 13.00 Хуткая дапамога 13.30, 14.45, 17.50, 19.25 Музычны момант 13.35, 22.10 "Глушак", м/ф 14.05 "Эскізы харэаграфіі", муз. фільм 14.50 "Закаханы манекен", м/ф 16.15 "Як Алдар-Касэ перахітрыў тыгра", мульт 16.25 Па ўсёй Расіі 16.35 "Фантазія", д/ф 16.45 "Казка пра Залатога пёўніка", мульт 17.15 Рознакаляровы сабака 17.35 Паласатая музыка 17.55 Храм 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль 19.30 "Увядзенне ў адрасці", м/ф 20.45 "Ты памятаеш нашы сустрэчы", канцэрт 21.10 Тэлемагасін 21.20 Тэлеслужба бяспекі 21.45 Спартыўныя навіны 22.00 Ваш стыль 22.40 Хакэй. СКА — "Цівалі" (Мінск) 23.15 "Смукі і банда Хатуаера", м/ф (ЗША)

ПОЛЬШЧА-1

07.00 Кава ці гарбата. 09.00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09.30 Праграма для дзяцей. 09.55 Гімнастыка. 10.00 Навіны. 10.10 Праграма для дзяцей. 10.25 Дашкольнікі дома. 11.00 "Маладыя вершнікі". Фільм вытв. ЗША. 11.45 Музычная праграма. 12.00 Школа для бацькоў. 12.15 Пашый сама. 12.30 Родам з Польшчы. 13.00 Навіны. 13.10 Аграбізнес. 13.15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13.15 Сельскагаспадарчая праграма. 13.45 Якая школа? 13.50 Што ні краіна, то звычай. 14.05 Хто ты ёсць? 14.20 Адкрыць сябе. 14.40 Як я гэта люблю? 14.50 Кабінет страху. 15.10 Калі не Оксфард, дык што? 15.25 Бізнес па-амерыканскі. 15.50 Праграма дня. 16.00 Музычны тэлегурнір. 16.30 Танцавальны турнір. 16.55 Музычная праграма. 17.00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17.25 Для дзяцей. 18.00 Тэлеэкспрэс. 18.20 Тэлежурнал. 18.30 Што-тыднёвыя культуры. 18.40 Тэлежурнал спажывацтва. 19.05 Спатканне ў цёмную. 19.50 Сатырычная праграма. 20.00 Вечарынка. 20.30 Навіны. 21.10 "Змена параў года". Фільм вытв. ЗША. 22.55 Пульс дня. 23.25 Рэпартаж. 00.00 Навіны. 00.15 Паядынак месяца. 00.45 "Галоўны падазраваны". Фільм вытв. Англія. 02.30 Чэмпіят свету па танцам.

ПОЛЬШЧА-2

08.00 Панарама. 08.10 Спорт. 08.20 Ранішні гасць. 08.30 Курс англійскай мовы. 08.40 Раніца. 09.00 Мясцовая праграма. 09.30 Серыял вытв. Даніі. 10.00 Свет жанчын. 10.30 Дакументальны фільм. 11.00 Мультфільм. 11.30 Залаты веласіпед. 12.00 Пацалункі. 12.40 Культурна-публіцыстычная праграма. 14.00 Панарама. 14.20 Музычны фільм. 15.30 Музычная праграма. 15.55 Прывітанне. 16.00 Праграма для дзяцей. 16.30 Спартыўная студыя. 17.30 "З дэвіц да пяці". Камедыяны серыял вытв. ЗША. 18.00 Дакументальны фільм. 19.00 Панарама. 19.10 Мясцовая праграма. 20.00 Адзін з дзесяці. 20.35 Тэлечасопіс. 21.00 Публіцыстычная праграма. 22.00 Панарама. 22.30 Вялікі аркестр святочнай дапамогі. 22.35 Пазашлюбная кансультацыя. 23.05 "Гульні на дарозе". Фільм вытв. Аўстралія. 00.35 Забаўляльная праграма. 01.00 Панарама. 01.05 Спорт. 01.15 "Вампір". Музычны фільм вытв. Англія.

10 СУБОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00 Навіны 8.10 Дайджэст 8.20 Аэробіка 8.50, 18.45 Пяць хвілін на жарты 8.55 Эканаміст 9.05 "Дурні паміраюць па пятніцах", м/ф 10.45 Здароўе 11.25 "Радзімічы" 12.20 "Вайна пад дахамі", м/ф 14.15 "Лулу — анёл кветак" 14.50 "Пасля 2000 года" 15.45 Армія і вера 16.15 Шматгалоссе 16.45 Сітуацыя 17.25 "Ліцэдзі" т/ф 17.55 Тэлеграма 18.05 "Чарапашкі ніндзя" 18.30 Фаварыты года 18.55 "Пап-Ці" TV 19.55 Міжнародныя спартыўныя навіны 20.30 Калыханка 21.00 Панарама 21.40 Пад купалам Сусвету 21.50 "Прыватнае жыццё", м/ф 23.40 Каскад 0.05 Дзелавы веснік 0.20 Відзьма-нявідзьма 1.20 "Нов і К" топ-10

КАНАЛ "АСТАНКІНА"

6.30 Раніца дзелавога чалавека 7.15 Спорт-шанс 7.45 Слова пастыра 8.00 "Марафон-15" 8.30 Кампанія "Мір" 10.00 Ранішняя пошта 10.30 Я — жанчына 11.00 Без паўзы 11.15 Смак 11.30 Кніжны двор 12.00 Хакей. ЦСКА — "Дынама". У перапынку (13.20) — Навіны 14.15 Праблемы фермерства і ўласнасці на зямлю 14.55 "Не вер, не бойся, не прасі...", д/ф, с. 1 15.50 Жывое дрэва рамястваў 15.55 Брэйн-рынг 16.45 Маналог 17.00 Да і пасля... 17.50 "Забойства ў раі", м/ф 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.00 Навіны плюс 20.35, 23.00 Надвор'е 20.45 Што? Дзе? Калі? 21.55 Матадор 22.50, 23.50 Навіны 23.10 Хіт-парад "Астанкіна"

КАНАЛ "РАСІЯ"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.25 Мульти-пульти 7.55 Студыя "Рост" 8.25 Пілігрым 9.10 Парламенцкі тыдзень 9.55 Вінілавая джунглі 10.25 Тэлеэрудыт 10.30 Зваротны адрас 11.15 "Васіліса Прыгожая", м/ф 12.25 Людзі 12.40 Сялянскае пытанне 13.20 Дэ факта 13.35 Кліп-антракт 13.40 "Эдэра" 14.35 Спявае Л. Дамітрыева 15.05 "Капальні цара Саламона", мульт (ЗША) 16.00 Футбол без межаў 16.45 На шахматнай алімпіядзе 17.15 Тэлевізійны тэатр Расіі. "Апошняя каханне Маякоўскага", прэм'ера. У перапынку — Тэлеэрудыт 18.45 Святая кожны дзень 19.25 "Кветачка ў яго ў роце", м/ф (Італія) 21.25 Гарадок 22.20 Рака часу 22.25 Аўтаімгненне 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Шахматная ліхаманка 22.50 Праграма "А" 23.50 "На поўдні майёй душы", м/ф (Германія) 1.20 Зоркі гавораць

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ

8.55 "Гадзіна Фрэйзера" 9.30 Чароўная лінія 9.45, 11.20 А. Бялінскі. "Пяты дзесятак", спектакль 10.50 Канцэрт па заяўках 12.15 Мультфільмы 13.00 Хуткая дапамога 13.30 "Вышняя", м/ф 15.05 Я і мой сабака 16.15 "Запа-веднік у цэнтры Азіі", т/ф 17.20 "Дык хто ж ты, нарэшце?" 17.40 Экспрэс-кіно 17.55, 21.20 Уік-энд з дэтэктывам 18.30, 21.30 Інфарм ТВ 18.55 "Дыпламат", т/ф 19.10 Вялікі фестываль 19.30 "Страсці", м/ф 21.05 Мультфільм 21.45 Ваш стыль 21.55 "Не хочаш — не глядзі" 23.05 Баскетбол. "Спартак" (Санкт-Пецярбург) — "Ахварыус" (Валгаград)

ПОЛЬШЧА-1

08.00 З Польшчы. 08.10 Эка-эка. 08.25 Усё аб агародзе. 08.50 Агралінія. 09.30 Спартыўны тэлежурнал. 09.55 Праграма дня. 10.00 Навіны. 10.10 Праграма каталіцкай редакцыі для дзяцей. 10.35 Праграма для дзяцей. 12.00 Дакументальны фільм. 13.00 Навіны. 13.10 Тэлежурнал. 13.55 Жывёлы свету. 14.30 Мультфільмы У. Дыснея. 15.50 Тэлежурнал. 17.00 Краіна. 17.25 "Сямейнае прадпрыемства". Камедыяны серыял вытв. Польшчы. 18.00 Тэлеэкспрэс. 18.25 Тэлежурнал. 18.50 Музычная праграма. 19.10 "Бевеціл Хілз". Серыял вытв. ЗША. 20.00 Дзіцячы тэлежурнал. 20.10 Вечарынка. 20.30 Навіны. 21.10 "Саклол і снежны чалавек". Фільм вытв. ЗША. 23.25 Забаўляльная праграма. 23.55 Кабарэ Вольгі Ліпінскай. 00.45 Спартыўная субота. 00.55 Спартыўная субота. 01.10 "Галоўны падазраваны". Фільм вытв. Англія. 02.55 "Паліцэйскія і воры". Фільм вытв. ЗША. 04.25 Музычная праграма.

ПОЛЬШЧА-2

08.00 Панарама. 08.10 Музычная раніца. 08.30 Такія адзінокія. 08.50 Урок мовы глухонямых. 08.55 Прывітанне. 09.00 Згуртаванне ў мастацтва. 09.30 Мультфільм. 10.00 Мясцовая праграма. 11.00 Армія свету. 11.30 Праграма аб жывёлах. 12.00 Праграма для дзяцей. 13.00 Акадэмія польскага кіно. 15.00 Школа лгуноў. 15.30 Жыццё побач з намі. 16.00 Спартыўная студыя. 16.30 Тэлечасопіс. 16.40 Рэпартаж. 17.00 "Усё акрамя каханых". Серыял вытв. ЗША. 17.30 Тэлежурнал. 18.00 Канцэрт. 18.55 Розыгрыш лато. 19.00 Панарама. 19.10 Мясцовая праграма. 19.30 Семь дзён - свет. 20.00 Тэлежурнал. 20.35 Тэлечасопіс. 21.00 Узнагарода Еўропы. 22.00 Панарама. 22.30 Слова на нядзелю. 22.35 Узнагарода Еўропы. 23.25 "Вяртанне Франка Джэймса". Вестэрн вытв. ЗША. 01.00 Панарама. 01.05 Канцэрт.

11 НЯДЗЕЛЯ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00 Аэробіка 8.30, 21.00 Пяць хвілін на жарты 8.40 Слова да чалавека 9.10 Добрая весткі 9.20 Урок здароўя 9.45 Архіварыус 10.15 Беляя і чорныя 10.45 Гасцёўня "Тэлебома-біс" 11.30 "АВС-клуб" 11.45 Кінаэкран-94. Снежань 12.50 Паміж намі, жанчынамі 13.35 KB3-94. Фінал 15.05 Данііл Хармс. "Цырк Шардам". Спектакль Акадэмічнага тэатра імя Я. Коласа 16.05 Нацыянальны конкурс спевакоў імя Л. Алесандароўскай 16.35 "Чарапашкі ніндзя" 17.00 "Усе за ўсмішку" 17.35 "Формула каханых", м/ф 19.05 Паспект 19.35 Фаварыты года 20.00 Панарама 20.40 Калыханка 21.10 Пад купалам Сусвету 21.20 Вячэрні роздум 21.30 Шоу "Палігон" 22.00 "Сувязь праз піцэрыю", м/ф (Італія) 0.05 Валейбол. СКА (Мінск) — "Хапалэль" (Бат Ям, Ізраіль)

КАНАЛ "АСТАНКІНА"

7.15 Алімпійская раніца 7.50 Спортлато 8.00 Марафон-15 8.30 Раным-рана 9.00 Палігон 9.30 Пакуль усе дома 10.00 Ранішня зорка 10.50 Пад знакам "пі" 11.30 Люстэтка 12.05 "Не вер, не бойся, не прасі...", с. 2 13.00 "Падводная адзеся каманды Кусто" 13.50, 17.00, 22.50, 23.50 Навіны 14.00 "Шпартгалка" з падарункам 14.15 "Стратэгія Перамогі", ч. 1 15.10 Клуб падарожнікаў 16.00 Ахоўная грамата 16.30 Амерыка з М. Тарутам 17.10 Мультсерыялы (ЗША) 18.05 Тэле-лоцы 18.20 Уся Расія 18.45 Надвор'е 18.55 "Скалалаз", м/ф (ЗША) 21.00 Нядзеля 21.50 Спартыўны ўік-энд 22.05 Вакзал мары 23.00 Хакей. "Крылы Саветаў" — "Спартак"

КАНАЛ "РАСІЯ"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.25 "Мастак Міхаіл Несцераў", д/ф 7.45 Студыя "Рост" 8.15 Сусветная вёска 8.45 Суайчыннікі 9.25 Добрай раніцы, Еўропа 9.55 Аты-баты... 10.25 Рускае лато 11.10 "Каханне з першага погляду", м/ф 12.40 Шэсць сотак 13.20 Не высечы... 13.35 "Эдэра" 14.30 Кліп-антракт 14.35 Лепшыя гульні НБА 15.35 У свеце жывёл 16.30 На шахматнай алімпіядзе 17.05 Чароўны свет Дыснея 18.00 Святая кожны дзень 18.10 "Магасін" М. Жванецкага 19.25 "Дапушчальная рызыка", м/ф (ЗША) 21.05 Каробка перадач 21.25 У Ксюшы 22.20 Рака часу 22.25 Аўтаімгненне 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Шахматная ліхаманка 22.50 Поўня 23.50 Зоркі гавораць

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ

8.55 "Гаючае слова" 9.30 Чароўная лінія 9.45 "Ірычны дзёнік", м/ф 10.00 Экспрэс-кіно 10.15 "Паглядзім" 10.30 "Рандэву". А. Разенбаум 11.00 Нядзельны лабірынт 12.35 "Хлопчык з ногі", м/ф 13.50 М. Мусарскі. "Карцінкі з выстаўкі" 14.40 "Музыка хопіць усім" 15.25 Чэмпіят Італіі па футболе 17.20 Залаты ключ 17.35 "Паласаты хіт" 18.15 "Раніца дзелавога чалавека", спектакль 18.55 "Тэлекампакт" 19.30 Інфарм ТВ 19.55 "Каханне. Смяротная гульня", м/ф 21.25 Ваш стыль 21.30 "Паглядзім" 21.45 Адамаў яблык 22.45 Хакей. Кубак МХЛ. СКА — "Хімік" (Васкрасенск)

ПОЛЬШЧА-1

08.00 Сельская гаспадарка ў свеце. 08.15 Далёка і блізка. 08.30 Нядзеля. 09.00 Сельскагаспадарчая праграма. 09.25 Праграма дня. 09.30 Нядзельная кінапраграма. 09.55 Праграма для дзяцей. 10.05 Тэлераніца. 10.45 Сам'я, ах сам'я. 11.05 Серыял вытв. Канады. 11.30 Праграма для дзяцей. 12.00 Навіны. 12.10 3 камерай сярод звяроў. 12.25 Энцыклапедыя Галактыкі. 12.45 Тэлеканцэрт пажаданняў. 13.20 Канцэрт. 14.15 Пераці ваніль. 14.55 У старым кіно. 16.05 Антэна. 16.35 Бяседы. 17.00 Фінальны канцэрт конкурсу. 17.40 Забаўляльная праграма. 18.00 Тэлеэкспрэс. 18.25 Вярта пасмяяцца. 19.00 "Доктар Квін". Серыял вытв. ЗША. 20.00 Вечарынка. 20.30 Навіны. 21.10 "Што лепш". Серыял вытв. ЗША. 22.05 Спартыўная нядзеля. 22.30 Дакументальны фільм. 22.55 Публіцыстычная праграма. 23.20 Вечар з Аліціяй. 00.15 "Чорная кропка". Фільм вытв. ЗША. 02.00 Вакол вялікай сцэны.

ПОЛЬШЧА-2

08.00 Рэха тыдня. 08.30 Фільм для глухых. 09.20 Слова на нядзелю. 09.25 Музычная праграма. 09.30 Прывітанне. 09.40 Дакументальны фільм. 10.00 Мясцовая праграма. 11.00 Спяваю для сэрца. 11.45 Дзіцячы лёс. 12.00 Мультфільмы для дзяцей. 13.00 "Луці Лук". Серыял вытв. Італія. 14.15 Дакументальны фільм. 14.25 Студыя другой праграмы. 14.30 Аляксандр Разенфельд. 15.00 Падарожжа ў часе і прастору. 15.50 Мультсерыял. 16.00 Карнавал жывёл. 16.50 Другая праграма. 17.00 "Як ёсць". Серыял вытв. Польшчы. 17.30 Тэлежурнал. 18.00 Дакументальны фільм. 18.10 Тэлечасопіс. 18.50 Дакументальны фільм. 19.00 Падзеі тыдня. 19.25 Спартыўная студыя. 19.50 Мясцовая праграма. 20.00 Тэлежурнал. 20.35 Мультфільм. 21.00 Гадзіна адкрыцця. 21.50 Вялікі аркестр святочнай дапамогі. 22.00 Панарама. 22.30 Забаўляльная праграма. 23.25 Мастацкі фільм. 00.15 Дакументальны фільм. 00.30 Тэлеатр. 01.30 Панарама. 01.35 Музычная праграма.

АБ'ЯВЫ

ПРАДАЮ

* 3- пакаёвую кватэру ў г.п. Астра-вец Гарадзенскай вобласці. Тэл. у Астраўцы (8-291) 2-03-48, вул. Валадарскага, 47-а, кв. 9.

* дзіцячую калёскую зовому (Нямеччына) б/к ў добрым стане, танна. Зьвяртацца: вул.Томіна, 14-а, кв. 509.

* дзіцячае харчаванне. Тэл.: 5-39-56

* авечак. Чакаю па адрасу: в.Наву-мавічы, 16, у любы час.

* відэаплеер коштам 150 долараў ЗША. Тэл.: 31-14-68.

* дзіцячыя шубкі са штучнага футра на ўзрост 4-5 гадоў. Зьвяртацца: вул. Томіна, 14-а, кв. 101, пасля 18.00.

* сям'яскіх кацянят. Тэл.: 6-58-76.

* каробку перадач чатырохступень-чатую да легкавіка "Форд Гранада", танна. Тэл.: 33-30-93, 47-10-07.

* пішучую машынку "Континенталь" з нямецкім шрыфтам. Тэл.: 47-17-28.

* відэаплеер пішучы "Самсунг". Зьвяртацца: вул.Церашковай, 15, кв. 105, пасля 17.00.

* печ-"буржуйку" для дачнага дома з камплектам дымаадводных труб. Тэл.: 31-51-61.

* Дываны новыя 2,5 x 3,5 і 2 x 3м. Зьвяртацца: вул. Томіна, 14-а, кв. 1004(10-ты паверх).

* мікрахвалеваю печ. Тэл.: 2-10-88.

МЯНЯЮ

* прыватны дом з агародам на дом ці кватэру ў Горадні ці Гарадзенскім раёне. Прапаноўваць любыя варыянты. Тэл.: 2-97-42, пасля 19.00.

* кватэру ў Скідалі (тэлефон, прыродны газ, 20 сотак прсыдзібнага надзелу, вішнёвы сад, гаспадарчыя пабудовы) на любую асобную кватэру ў Горадні. Тэл.: 33-30-93, 47-10-07.

* прыватызаваную кватэру ў цэнтры горада Чарнігава (Украіна) плошчай 17 кв.м, кухня - 6 кв.м, з тэлефонам, 2-гі паверх на роўнацэнную кватэру ў Горадні. Зьвяртацца на адрас: Украіна, 250000, г.Чарнігаў, вул.Леніна, 45, кв. 35. Тэл.: 79992.

* 3- пакаёвую кватэру новай планіроўкі на 2-х і 1-пакаёвую кватэры. Тэл.: 33-55-97

* 4- пакаёвую кватэру на дзеве кватэры. Тэл.: 33-86-54.

ЗДАЮ

* пайок па вул. Пестрака, 6, кв. 25. Зьвяртацца ў любы час.

* гараж у цэнтры Горадні. Тэл.: 44-17-16

* 1-пакаёвую кватэру па вул. Уруб-леўскага. Тэл.: 2-75-58.

ПАСЛУГІ

* рамонт кватэр. Тэл.: 6-91-37

* вырабляем і прадаём ваконныя рамы і дзверы філіграваныя (адзінарныя і падвоеныя). Тэл.: 45-39-98, 31-33-30

* насыцілаем падлогу, устаўляем дзверы, замкі, клэйм шпалеры. Тэл.: 33-21—69, 33-15-49.

ЗАПРАШАЕМ

Евангелійская Царква Горадні запрашае ўсіх жыхароў і гасцей нашага горада наведваць набажэнствы. Хто хоча паслухаць слова Божа, памаліцца, вывучаць біблію - калі ласка, запрашаем.

Малітоўны дом знаходзіцца па а

Нядаўна гарадзенскі скульптар Уладзімір Церабун атрымаў замову ад Гарадзенскай каталіцкай дыяцэзіі на выраб двух скульптур святых для Слонімскага касцёла.

НА ЗДЫМКУ: скульптар У.ЦЕРАБУН падчас выканання замовы.

Фатаграфаванне В.ГАРОШКА.

СПОРТ

ПЕРАМОГА

Ў САНКТ-ПЕЦЯРБУРГУ

Стабільна выступае на першынстве Расейскага гарадзенскага "Нёман". Нашы хлопцы, выступаючы ў Санкт-Пецярбургу супраць мясцовага СКА-2, дамагліся перамогі з лікам 2:1. Другая сустрэча закончылася мірам - 4:4.

Пасля амаль на тры чвэрці пройдзенай дыстанцыі турніру "Нёман" захоўвае адно з лідэрскіх месцаў у турнірнай табліцы і мае выдатныя шанцы сягнуць фіналу чэмпіянату.

Г.Х.

ПАКУЛЬ ШТО ТРЭЦІЯ

Завяршыліся гульні 1-га тура першынства Беларусі па вайсковым.

Мужчыны праводзілі слаборніцтва ў Магілёве, а жанчыны - у Горадні.

Гарадзенскі "Камунальнік", які выступаў у Магілёве з лікам 3:0, нанёс паражэнне "Алімпі" з Кобрына, але потым нашы хлопцы саступілі з аднолькавым лікам (0:3) адпаведна мясцоваму "Променю" і чэмпіёну, віцебскаму "Спадарожніку".

Прыкладна на такім жа сцэнары праводзілі гульні ў якасці гаспадарынь і вайсковы "Нёман". Напачатку дзяўчаты абыгралі ВАР з Менска (3:0), а затым пацярпелі два паражэнні

запар ад сталічнага "Амкадора" (0:3) і "Дына-ноўшчыка" з Бераззе (1:3).

Пакуль што і "Камунальнік", і "Нёман" займаюць трэція пазіцыі ў сваіх групах.

Г.Н.

НА БЕЛАРУСІ - АЛЕСЬ, А Ў ТУРЦЫІ - ІСКАНДЭР

Зноў пацвердзіў сваё рэнаме самага дужага асілка ў сьвеце беларускі волат з Горадні Аляксандр Курловіч.

Выступаючы ў складзе зборнай Беларусі на чэмпіянаце сьвету па цяжкай атлетыцы ў Стамбуле (Турцыя), Аляксандр у вагавай катэгорыі звыш 108 кг устанавіў у суме двухбор'я новы сусветны рэкорд 457,5 кг і заваяваў для нашай дзяржавы залаты медаль.

Заняўшы другое месца, расейскі атлет А.Чамеркін саступіў нашаму земляку аж на 5 кілаграмаў.

Агульнакаманднае першынство выйгралі гаспадары турніру, другое месца ў расейцаў, трэцімі сталі балгары.

Паралельна з мужчынскім чэмпіянатам па цяжкай атлетыцы правалі сваё першынство сьвету і жанчыны. Сярод слабога полу першай была дружна з Кітая.

Г.А.

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

ЗАБОЙСТВЫ

Крута абышоўся са сваёю жонкай, якая злоўжывала моцнымі напоямі, 53-гадовы жыхар Смагоні. Калі ў чарговы раз мужык засьпеў яе дома на падпітку, то пабіў 47-гадовую жанчыну, як кажуць, на горкі яблык, ад чаго тая праз сем гадзін памерла. Давялося жорсткаму мужу прызнацца ва ўчыненым.

***

Яшчэ адзін мужчына ў росквіце сіл - 47-гадовы жыхар Горадні - трапіў за падобнае злачынства за кратамі. Але тое, што здзейсніў ён, ў абласной крымінальнай практыцы, здаецца, раней не рэгістравалася. Злачынца, як потым высветлілася, далёкі сваяк, зайшоў на кватэру, дзе пражывалі састарэлы муж з жонкай 1913 і 1921 гадоў нараджэння, моцнымі ўдарамі збіў іх на падлогу, а потым... задушыў, літаральна затаптаўшы нагамі.

Матку зьверскага забойства вельмі трывіяльна: маёмасць, а дакладней, зьнішчэнне прэтэндэнтаў на спадчыну ў выглядзе вясковай хаты.

РАБАВАНЬНІ

Як і тыдзень таму, большасць з рабаўнікоў затрыманы на месцы здарэння.

У Ваўкавыску на начной вуліцы двое злачынцаў - адзін з Рэчыцы, а другі з Пскоўшчыны - напалі на 52-гадовую жанчыну: ударылі яе па галаве, зьнялі з непрытомнай ахвяры залатыя завушніцы і забралі кашалёк з грашыма. Але пакарыстацца "трафеямі" злачынцы не паспелі.

У Горадні ахвярай "топ-дуэту" таксама стала жанчына, у якой вечарам на плошчы Дзекабрыстаў двое падлеткаў (адзін - васьмількласнік СШ N 21) вырвалі з рук сумачку з грашыма.

СТРАЛЯНІНА

У в.Дзярэчын Зэльвенскага раёна 29-гадовы кагаснік з паляўнічай стрэльбы параніў у нагу мясцовую жыхарку. "Паляўнічы" затрыманы.

***

У Горадні ў абласную бальніцу з раненнем вока, падобным на агнястрэльнае, трапіла 27-гадовая жыхарка Менска. Як потым высветлілася, траўма была нанесена дзяўчыне ў выніку стрэлу з газавіка, калі на "вузенькай" сьцяжынцы сустрэліся дзьве вясёлыя кампаніі.

У Лідзе прычына прымянення зброі нагадвала вядомую прымаўку "Мой дом - мая крэпасць". У выніку 38-гадовы, раней асуджаны злодзей атрымаў ладную порцыю шроту ў нагу, калі ноччу прабраўся ў гараж жыхара прыгараднай вёскі.

КРАДЗЯЖЫ

Аб тым, што крадзяжамі дзяржаўнай і грамадзянскай маёмасці нярэдка займаюцца самі ра

ботнікі гэтых прадпрыемстваў, сьведчыць паведамленне з Ваўкавыскага раёна. Там у в.Субачы затрымана чацьвёрка працаўнікоў свьянакомплекса калгаса "Шыловічы", якія на рабочым месцы ўстроілі бойню - забілі металічным малатком пецярных падсвінкаў і падзялілі паміж сабой.

***

Практыка паказвае, што пошукі "здабычы" усё шырэй займаюцца і падлеткі.

У в.Жупраны на Ашмяншчыне двое братаў-школьнікаў скралі з калгаснага двара два электраухавікі. У Горадні ўвагу супрацоўнікаў міліцыі таксама прыцягнулі двое падлеткаў, якія кацілі па вуліцы Ажэшкі кола. Калі ўдакладнілі адкуль, то не маглі схаваць здзіўленьне - яно аказалася ад самалёта, што стаіць у гарадзкім парку.

ДАРОЖНЫЯ ЗДАРЭНЬНІ

Жудасную сьмерць знайшоў на Гарадзеншчыне прадпрымальнік з Цвярской вобласці.

Пад вечар у пятніцу, калі 28-гадовы расеец праязджаў па вёсцы Варона Астравецкага раёна, яго "Фольксваген-Пасат" стукнуўся ў прыдарожнае дрэва. Ад удару легкавік запыліўся і згарэў разам з вадзіцелем.

Дарэчы, на тыдні легкавікі дзелявых асоб 13 разоў становіліся ўдзельнікамі дарожных аварыяў. Факт вельмі красамоўны і засьцерагалны.

НЯШЧАСЫЦІ

У в.Крапіўніца Сьвіслацкага раёна падчас неасцярожнага абыходжаньня з паляўнічай стрэльбай атрымаў агнястрэльнае раненне галавы і на месцы памёр 29-гадовы рабочы фабрыкі лазовай мэблі.

***

У Падбярэзье Наваградзкага раёна 42-гадовы жыхар райцэнтра, які прыехаў у госьці да маці, адчуў сябе нядобра і, падаючы, ударыўся галавой. Ад атрыманай траўмы памёр.

ПА СЬЛЯДАХ "КХ"

"Крадзеж стагоддзя" - на суму 45 тысяч "залежных" (цыгарэты і мыла з кафэ "Армянская кухня" па вул. Леніна) - раскрыты.

Як нам паведамілі ў сьледчым аддзеле Ленінскага РАЎС, вінаватны ў злачынстве затрыманы, скрадзенае, у асноўным, канфіскавана. Для дастаўленьня цыгарэт і мыла ў райаддзел даваўся браць КамАЗ, які быў загрузаны з гэтай нагоды да самага верху.

Памеркаваньню сьледства, справа можа мець вельмі негатывны вынік... Падрабязнасьці - у наступных нумарах.

У.ДАНІЛОВІЧ.

ГАЛОУНАЕ КРЭДЫТНА-ЭКАНАМІЧНАЕ УПРАВЛЭННЕ

КОМПЛЕКС БАНК

НА САМЫХ ВЫГАДНЫХ УМОВАХ

і ў найкарацейшы тэрмін ажыццяўляе ўзаемадзейнічкі паміж Рэспублікай Беларусь, Расеяй, Украінай і Казахстанам.

г.Горадня, Тэльмана, 3
47-29-26
8-201-134

"ПАГОНЯ"

Афармленьне і размяшчэньне рэкламы: 45-29-96

Фірменная крама

PHILIPS BRAUN
BLAUPUNKT

У ПРОДАЖЫ:
бытавая тэхніка вядучых фірм Эўропы "Philips", "Blaupunkt", "Braun" па самым нізкім цэнам у Беларусі (тэлевізары, аўдыёапаратура розных мадыфікацый, кухонныя камбайны, кававарні, тосьцеры, сокавыіскалкі, агароднінарэзкі і шмат што іншае).
На ўсю бытавую тэхніку гарантыя 12 месяцаў.
АДРАС: Горадня, вул. Савецкая, 1.
Тэл.: 44-42-70.
"ЛІЛЕЯ" працуе з 10.00 да 19.00 гадзін.
ВЫХАДНЫЯ: субота, нядзеля.

КАФ "БАЦЬКАЎШЧЫНА"

ЗЬДЗЯЙСЬНЯЕМ

паездкі на мікрааўтобусах РАФ у г.Беласток Рэспублікі Польшча. АДПРАЎЛЕНЬНЕ з чыгуначнага вакзалу Горадні штодзённа, акрамя нядзелі і панядзелка, а 8-ай гадзіне раніцы.
Па білеты і ваўчары зьвяртацца на адрас: г.Горадня, вул.Савецкая, 10, п.1 з 10.00 да 17.00.

Тэл.: 45-29-59.

ЗАПРАШАЕМ

на сталую высокаплатную работу

АПЕРАТАРА

камп'ютэрнага набору, графікі і вёрсткі ў праграмах "Karel draw" і "Wentura" а таксама маючага здольнасьці да маляваньня.

Тэл.: 33-13-82
пасля 20.00 гадзін.

ВЫКОНВАЕМ

любую будаўнічую работу.
Зьвяртайтесь: Індурская ша-ша, 6, кв.175.

ВЫ ЖАДАЕЦЕ

добра адпачыць? Прыходзьце да нас ў кафэ-бар "Pas Galina".
Вільня, вул. Львова, 12.

COMPLEX BANK
GRODNO JOINT-STOK REGIONAL COMMERCIAL BANK

Новы від банкаўскіх паслуг - камерцыйны чэк KREDYT BANK
фізічным і юрыдычным асобам незалежна ад сумы, дазволіць:

- ☐ на працягу 2-х дзён правесці разлікі з польскім партнёрам
- ☐ зьняць наяўнымі суму чэка
- ☐ пералічыць суму чэка на рахунак прадпрыемства ці прыватнай асобы
- ☐ адкрыць рахунак у банку
- ☐ абмяняць чэк на чэк другіх банкаў (DEUTSCHE BANK, AMERICAN EXPRESS)

Усе апэрацыі ажыццяўляюцца ў 16-ці гарадах Рэспублікі Польшча і 14-ці банках РП

г.Горадня, БЛК 6а ☎ 0152/31-60-61

ПРАПАНУЕМ

РАБОТУ!

Калі вы маеце вольны час і жадаеце зарабіць, запрашаем на працу **РЭКЛАМНЫМ АГЕНТАМ** штотыднёвай заходне-беларускай газеты "Пагоня".
РЭКЛАМНЫ АГЕНТ - гэта прадпрымальны, энэргічны і камунікабельны чалавек. Калі ёсьць у вас такія якасьці, вы нам, а мы вам проста **неабходны!**
30 працэнтаў ад сумы арганізаванай у газету рэкламы - **вашы асабістыя грошы.**

Тэлефануйце: 45-29-96, 45-29-59.

"ПАГОНЯ"

РЭДАКЦЫЙНАЯ РАДА
Заснавальнік: культурна-асьветніцкі фонд "БАЦЬКАЎШЧЫНА".
Адрас рэдакцыі: 230023, г.Горадня, вул.Дамініканская, 1.
Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.
Газета выдаецца па пятніцах 4 разы на месяц.
Пры перадруку спасылка абавязкова.
Рэдакцыя не нясе адказнасьці за зьмest разьмешчанай у газеце рэкламы.
Індэкс 63124. Ліцэнзія № 465.
Фотанаклад, афсетны друк.
Гарадзенская абласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г.Горадня, вул.Паліграфістаў, 4.
Заказ 4521.
Наклад 3998 паасобнікаў.